

Birkenes kommune

Oversiktsdokument over folkehelsen i Birkenes kommune 2020

Oversiktsbildet over folkehelsen i Birkenes kommune

Innholdsfortegnelse

Hvorfor et oversiktsbilde	4
1.0 BEFOLKNINGSSAMMENSETNING.....	5
1.1 Befolkning, aldersfordeling, forholdstall.....	5
1.2 Befolkningsvekst.....	6
1.3 Forventet levealder.....	7
1.4 Innvandrere og norsk fødte med innvandrere-foreldre	7
1.5 Personer med Innvandrerbakgrunn. Utvalgte land.....	8
1.6 En – personshusholdning.....	9
1.7 Barn av eneforsørger.....	9
1.8 Inntektsforskjeller	10
1.9 Lav-inntektshusholdninger – under 60 prosent av medianinntekten.....	11
2.0 OPPVEKST OG LEVEKÅRSFORHOLD.....	13
2.1 Skole og utdanning.....	13
2.1.1 Barnehagedekning	13
2.1.2 Barnehagemiljø	13
2.1.3 Skolestruktur/elevtall	13
2.1.4 Trekk ved læringsmiljø og elevprestasjoner	13
2.1.5 Grunnskole som høyeste utdanningsnivå.....	14
2.1.6 Andelen fullført og bestått videregående etter 5 år. Frafall	15
2.1.7 Utdanning universitet og høyskolenivå	15
2.2 Sosialt miljø	16
2.2.1 Trivsel og selvopplevd helse.....	17
2.2.2 Fornøyd med helsa	18
2.2.3 Mobbing.....	19
2.2.4 Opplevelse av tilhørighet	20
2.2.5 Prosentandel medlem av en organisasjon.	21
2.2.6 Omfang av kommunale kulturtilbud	22
2.2.7 Omfang av sosiale risikomiljøer og kriminalitet	22
2.2.8 Sosiale møteplasser	23
2.2.9 Psykiske Helseplager	25
2.2.10 Trygghet	26
2.3 Arbeidsforhold og økonomi.....	27
2.3.1 Arbeidsledighet.....	27
2.3.2 Arbeidsledighet.....	27
2.3.3 Arbeidsavklaring	27
2.3.4 Andel uføretrygdede	28
2.4 Boforhold.....	29
2.4.1 Tilgjengelighet på boliger	29
2.4.2 Eierforhold bolig.....	29
2.4.2 Bor Trangt.....	29
2.4.3 Andel med bolig-sosiale ordninger	29
3.0 FYSISK, BIOLOGISK, KJEMISK OG SOSIALT MILJØ	30
3.1 Fysisk miljø.....	30
3.1.1 Drikkevannskvalitet, vannkvalitet	30

3.1.2 Gang- og sykkelveier	30
3.1.3 Kollektivtransport, tilbud og tilgjengelighet.....	30
3.1.4 Tilgjengelighet – universell utforming.....	30
3.1.5 Turstier og turløyper, antall km/m, tilgang på friområder, friluftsområder	31
3.1.6 Inneklima skoler, barnehager, offentlig bygg.....	31
3.1.7 Støy, luftforurensning, annen forurensning.....	31
3.1.8 Lekeplasser, antall og kvalitet, avstand	31
3.1.9 Vedlikeholdt av bygningsmasse i "offentlige" bygg	31
3.2 Biologiske faktorer	32
3.3 Kjemisk miljø	32
3.3.1 Forekomst radon	32
4.0 SKADER OG ULYKKER	33
4.1 Spesielle ulykkes punkter, eller strekninger	34
4.2 Spesielt utsatt skoleveier.....	34
4.3 Omfang av skader og ulykker.....	34
4.4 Drukningssulykker	34
4.5 Brann.....	35
5.0 HELSERELATERT ATFERD	36
5.1 Fysisk aktivitet.....	36
5.1.1 Deltagelse i organisert fysisk aktivitet	36
5.1.2 Idrettsanlegg – tilgang til områder for aktivitet.....	37
5.2 Ernæring.....	38
5.2.1 Kosthold	38
5.2.2 Overvekt og fedme.....	39
5.3 Tobakk/rusmidler	41
5.3.1 Alkoholkonsum, og annen rusbruk.....	42
5.3.2 Tobakksbruk	45
6.0 HELSETILSTAND.....	46
6.1 Forekomst av sykdommer som kan forebygges	46
6.1.1 Noen dødsårsaker	46
6.1.2 Psykiske lidelser	46
6.1.3 Smittsomme sykdommer	46
7.0 Folkehelseinstituttets folkehelseprofil Birkenes	47

Hvorfor et oversiktsbilde

Kommunene skal ha en skriftlig oversikt over helsetilstanden i kommunen og de positive og negative faktorer som virker inn på denne. Plikten til å ha denne oversikten er forankret i folkehelseloven, smittevernloven, forskrift om oversikt over folkehelse, forskrift om miljørettet helsevern og forskrift om kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Oversikten skal inngå som grunnlag for planleggingen etter plan- og bygningsloven. Oversiktsarbeidet skal danne grunnlag for formuleringer av mål og prioriteringer i kommunens planstrategi og kommuneplan, samt andre løpende planer. Dette skal etterfølgende være grunnlaget for prioriterte og tverrsektoriell tiltak.

Krav til oversiktens innhold følger forskrift om oversikt over folkehelsen fra 1/7-2012, og skal omfatte opplysninger om og vurderinger av:

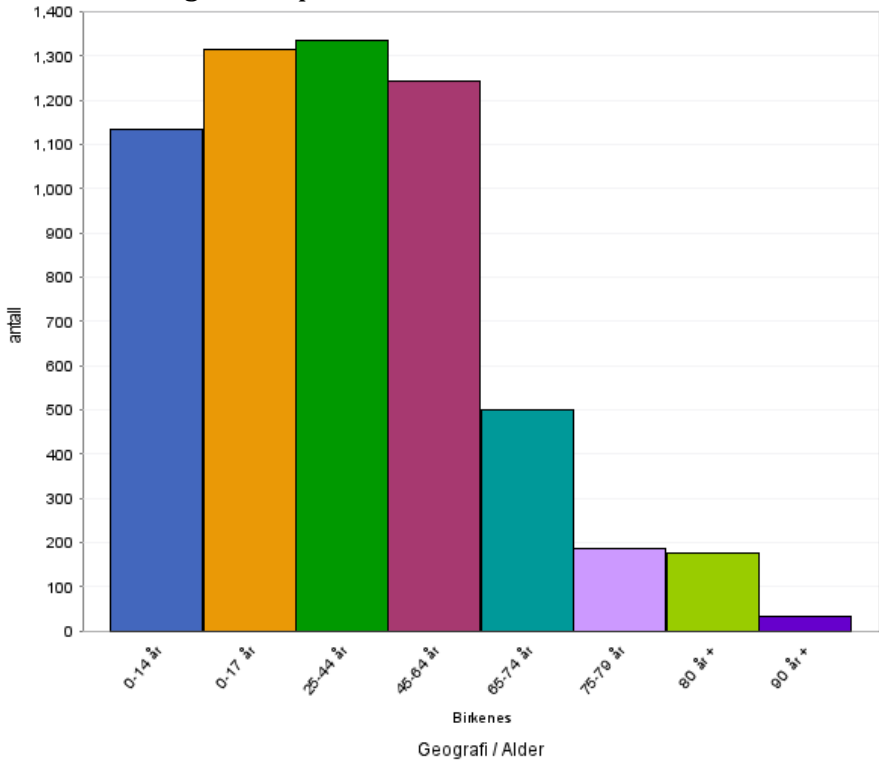
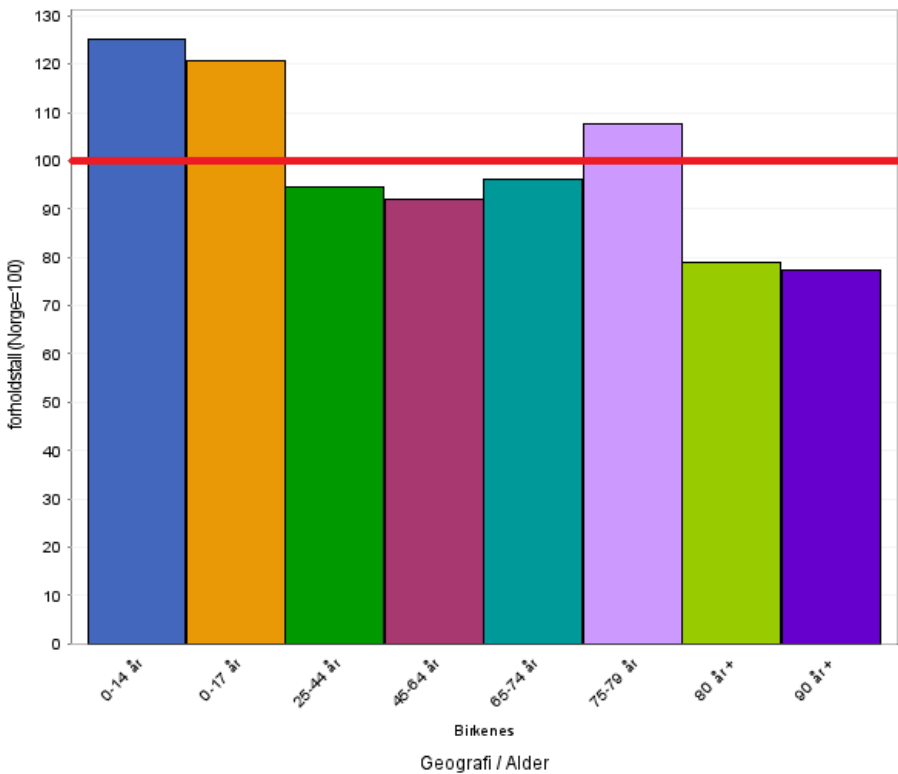
- 1) befolkningssammensetning
- 2) oppvekst- og levekårsforhold
- 3) fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø
- 4) skader og ulykker
- 6) helserelatert atferd og helsetilstand

I arbeidet med dette oversiktdokumentet har arbeidsgruppen tatt utgangspunkt i Helsedirektoratets veileder " God oversikt – en forutsetning for god folkehelse". Dette er en veileder til arbeid over helsetilstand og deres påvirkningsfaktorer. Arbeidsgruppen har med kritiske øyne forsøkt å finne de indikatorene vi mener er de beste til å beskrive folkehelsetilstanden i Birkens kommune. Og disse blir beskrevet i dette endelige dokument.

Arbeidsgruppen er tverretattlig sammensatt av
Folkehelsekoordinator
Kommuneoverlege
Representant fra ressurscenteret
Representant fra teknisk etat
Representatn fra

Et systematisk folkehelsearbeid er tilpasset plan- og bygningslovens fireårige plansyklus og er koblet til den politiske valgperioden. Arbeidet med kommunal planstrategi skal starte rett etter at nytt kommunestyre er konstituert. Oversiktsbildet på folkehelse vil være ett viktig bidrag i planstrategien og for den videre planprosess som blir slutført i en samla kommuneplan

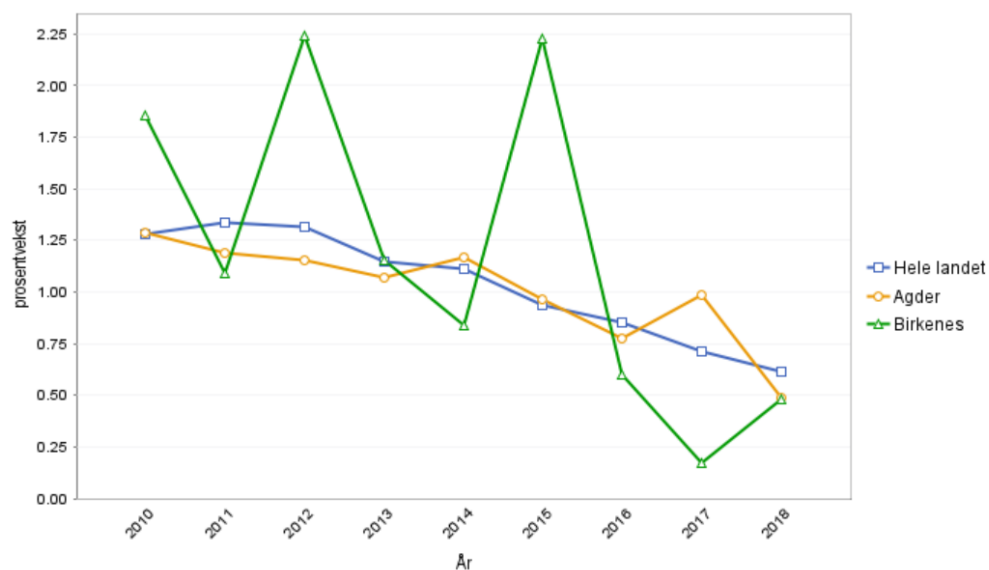
1.0 BEFOLKNINGSSAMMENSETNING

Tema/kilde	Beskrivelse/kommentar																																				
1.1 Befolkning, aldersfordeling, forholdstall <i>Kilde:</i> Kommunehelse statistikkportal	Aldersfordeling, antall personer: <table border="1"> <caption>Aldersfordeling, antall personer</caption> <thead> <tr> <th>Altersgruppe</th> <th>Antall</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0-14 år</td> <td>1150</td> </tr> <tr> <td>0-17 år</td> <td>1320</td> </tr> <tr> <td>25-44 år</td> <td>1350</td> </tr> <tr> <td>45-64 år</td> <td>1250</td> </tr> <tr> <td>65-74 år</td> <td>500</td> </tr> <tr> <td>75-79 år</td> <td>190</td> </tr> <tr> <td>80 år+</td> <td>180</td> </tr> <tr> <td>90 år+</td> <td>40</td> </tr> </tbody> </table> Birkenes Geografi / Alder Forholdstall, Norge =100: <table border="1"> <caption>Forholdstall, Norge =100</caption> <thead> <tr> <th>Altersgruppe</th> <th>Forholdstall (Norge=100)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0-14 år</td> <td>125</td> </tr> <tr> <td>0-17 år</td> <td>120</td> </tr> <tr> <td>25-44 år</td> <td>95</td> </tr> <tr> <td>45-64 år</td> <td>92</td> </tr> <tr> <td>65-74 år</td> <td>96</td> </tr> <tr> <td>75-79 år</td> <td>108</td> </tr> <tr> <td>80 år+</td> <td>79</td> </tr> <tr> <td>90 år+</td> <td>77</td> </tr> </tbody> </table> Birkenes Geografi / Alder	Altersgruppe	Antall	0-14 år	1150	0-17 år	1320	25-44 år	1350	45-64 år	1250	65-74 år	500	75-79 år	190	80 år+	180	90 år+	40	Altersgruppe	Forholdstall (Norge=100)	0-14 år	125	0-17 år	120	25-44 år	95	45-64 år	92	65-74 år	96	75-79 år	108	80 år+	79	90 år+	77
Altersgruppe	Antall																																				
0-14 år	1150																																				
0-17 år	1320																																				
25-44 år	1350																																				
45-64 år	1250																																				
65-74 år	500																																				
75-79 år	190																																				
80 år+	180																																				
90 år+	40																																				
Altersgruppe	Forholdstall (Norge=100)																																				
0-14 år	125																																				
0-17 år	120																																				
25-44 år	95																																				
45-64 år	92																																				
65-74 år	96																																				
75-79 år	108																																				
80 år+	79																																				
90 år+	77																																				

1.2 Befolknings vekst

*Kilde:
Kommunehelsa
statistikkportal*

Befolkningsvekst, utvikling de siste årene:
Kommentar: Kommunen får flere innbyggere hvert år. Det har vært nedgang i befolkningsveksten både nasjonalt og lokalt.

Framskrevet folketall, middels prognose:

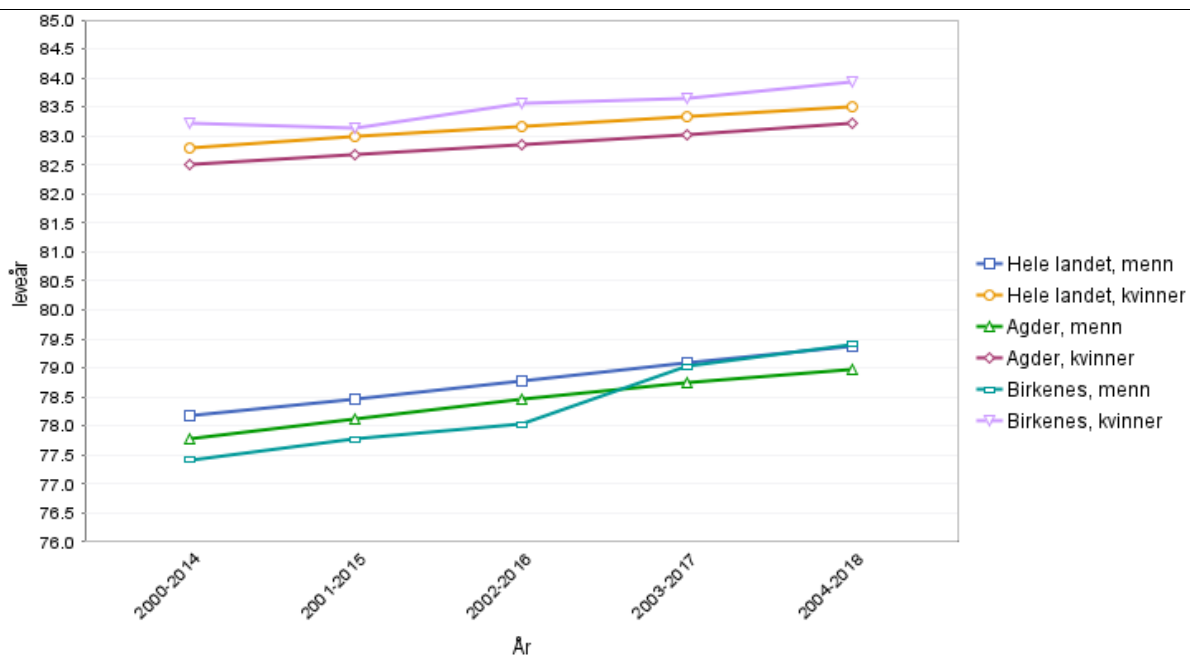
Kommentar: Etter prognosene, vil Birkenes fortsatt ha en relativt «ung» befolkning, men antallet innbyggere over 80 år vil øke fra 160 i dag til 428 i 2040.

*Kilde:
Kommunehelsa
statistikkportal*

Årstall		2020	2025	2030	2035	2040
Geografi	Alder					
Birkenes	alle aldre	5 353	5 715	6 044	6 309	6 562
	0-14 år	1 161	1 141	1 183	1 239	1 280
	15-24 år	660	735	758	732	734
	25-44 år	1 408	1 467	1 489	1 553	1 548
	45-64 år	1 259	1 406	1 539	1 544	1 611
	65-74 år	507	498	515	627	717
	75-79 år	184	223	222	221	244
	80 år+	174	245	338	393	428

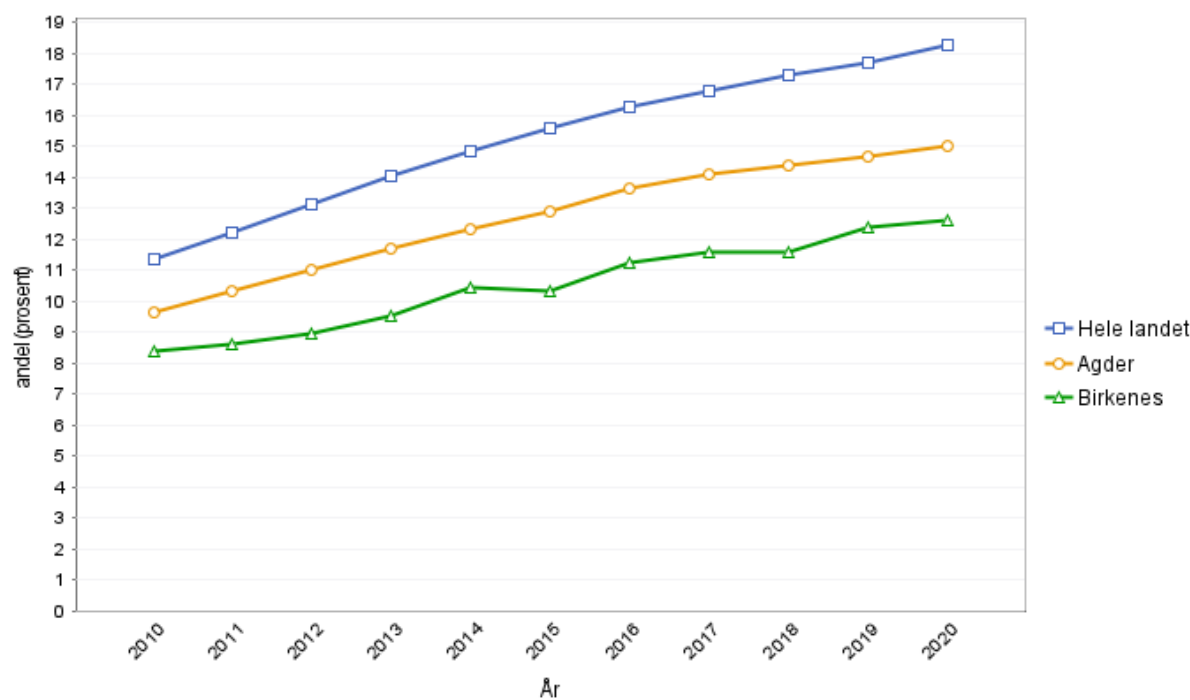
1.3 Forventet levealder

*Kilde:
Kommunehelsa
statistikkportal*

1.4 Innvandrere og norsk fødte med innvanderer- foreldre

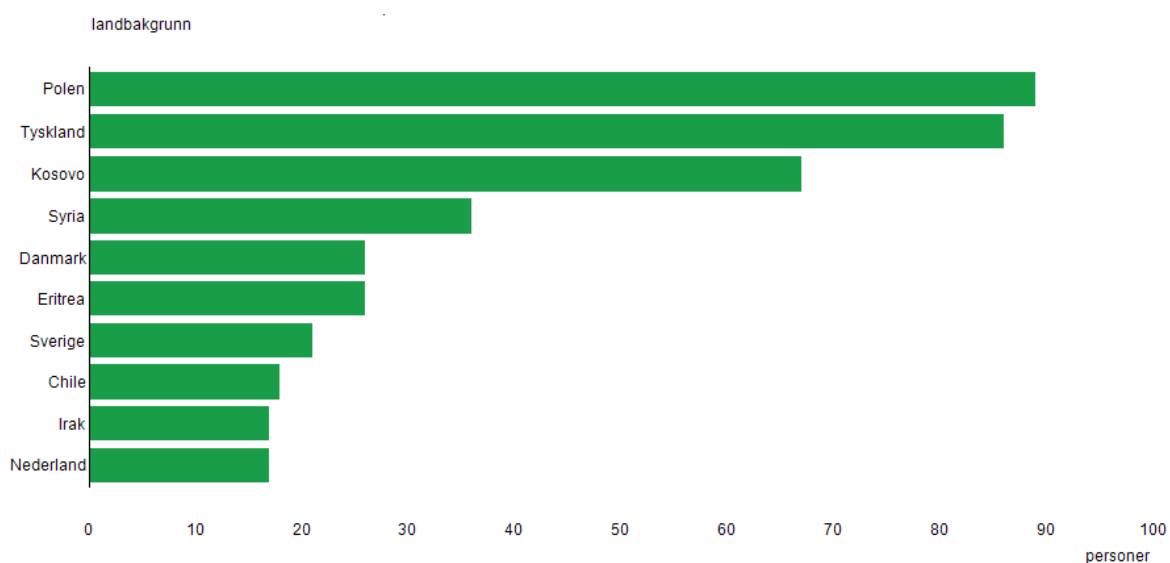
*Kilde:
Kommunehelsa
statistikkportal*

1.5 Personer med Innvandrerbakgrunn. Utvalgte land.

Kilde:
Statistisk
sentralbyrå

09817: Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn. Birkenes, Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, Personer, 2019.

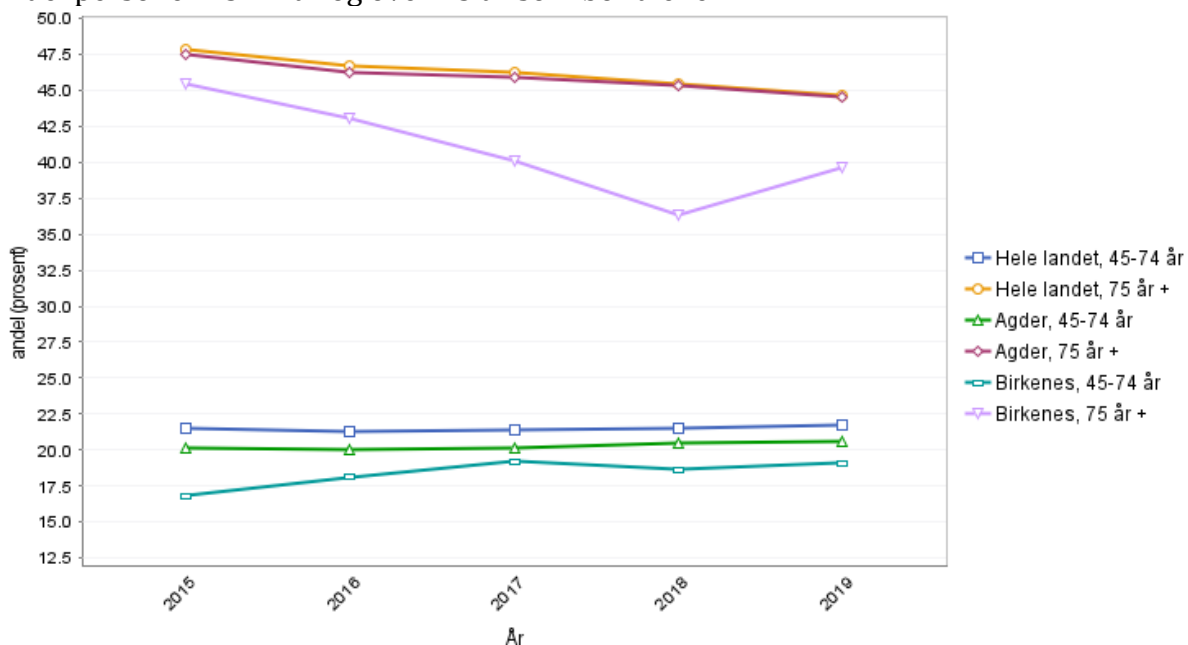
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Kommentar: Andel fattige familier er høyere i innvandrerbefolkningen, og fattigdom er en helserisiko. Birkenes kommune bosetter færre innvandrere sammenlignet med landet for øvrig. De aller fleste med innvandrerbakgrunn i Birkenes kommer fra europeiske land.

1.6 En – personshus holdning

Kilde:
Kommunehelsa
statistikkportal

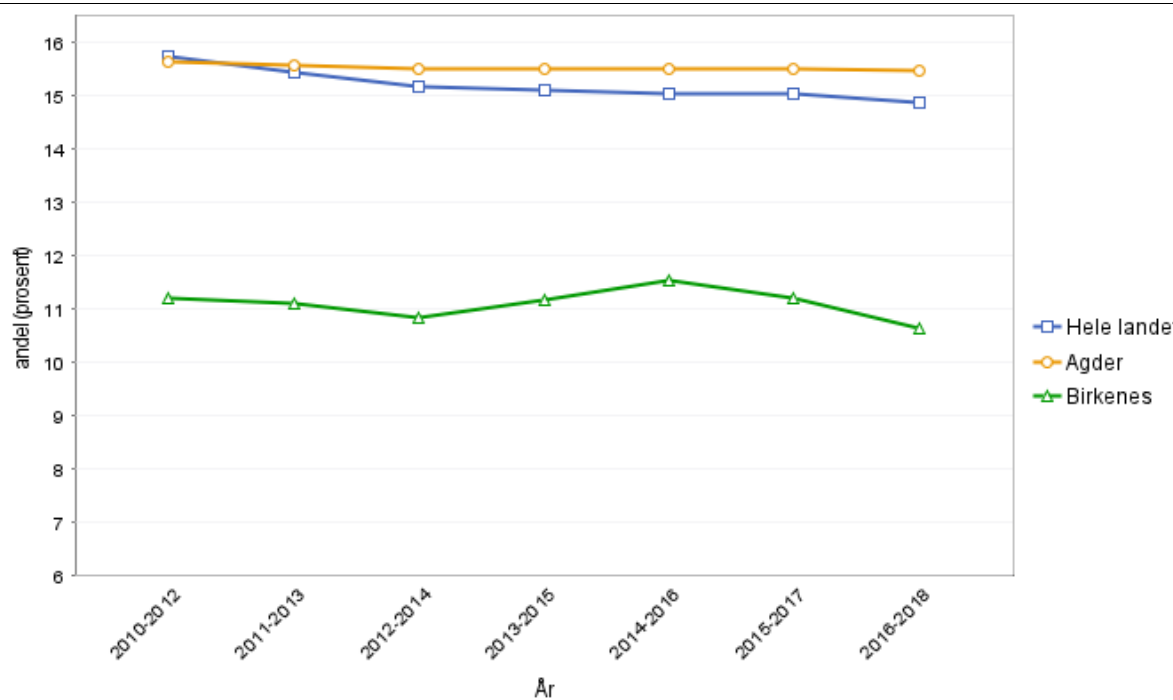
Andel personer 45-74 år og over 75 år som bor alene

Kommentar: Det er vist at det å bo alene er forbundet med økt risiko for sykdom. Det er prosentvis færre som bor alene i Birkenes i forhold til Agder og landet for øvrig.

1.7 Barn av ene- forsørger

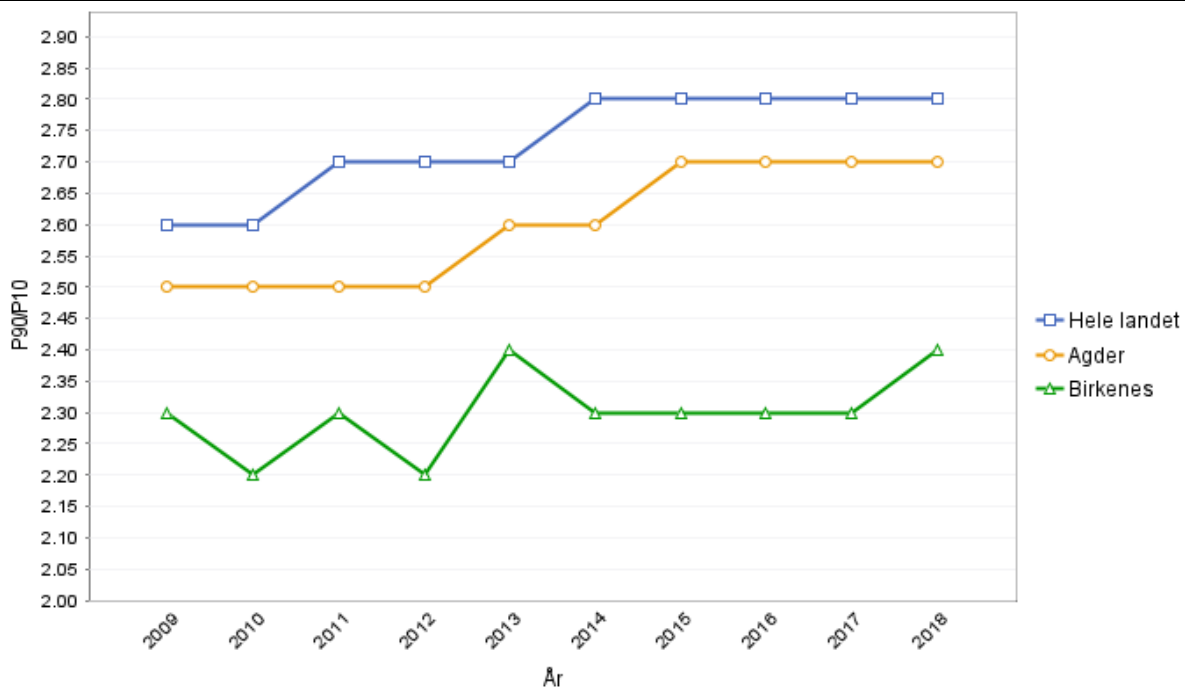
Kilde:
Kommunehelsa
statistikkportal

Kommentar: Barnefattigdom er til en viss grad knyttet til å bo med eneforsørger. Birkenes har betydelig lavere tall enn lands- og fylkesgjennomsnittet.

1.8 Inntekts- forskjeller

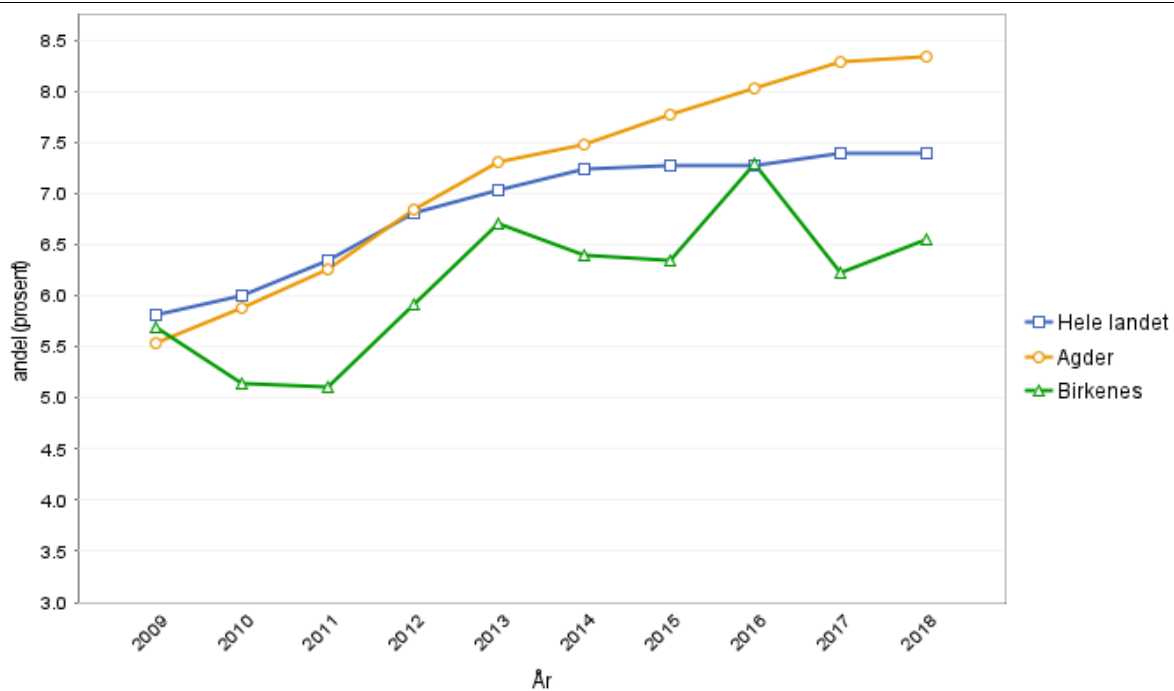
Kilde:
Kommunehelsa
statistikkportal

Kommentar: Internasjonal forskning viser at de totale inntektsforskjeller i et samfunn har stor betydning for folkehelsen, både for de med høyest og de med lavest inntekt. Birkenes har mindre inntektsforskjeller enn landet som helhet og Aust-Agder. Vi ser at vi har gleden av å være en landkommune med relativt god tilgang til arbeidsplasser i nabokommunene og mange egne næringsdrivende. Vi har få personer med spesielt høy inntekt, men mange av våre borgere har en normal inntekt og få har lav inntekt.

1.9 Lav- inntektshus holdninger – under 60 prosent av median- inntekten

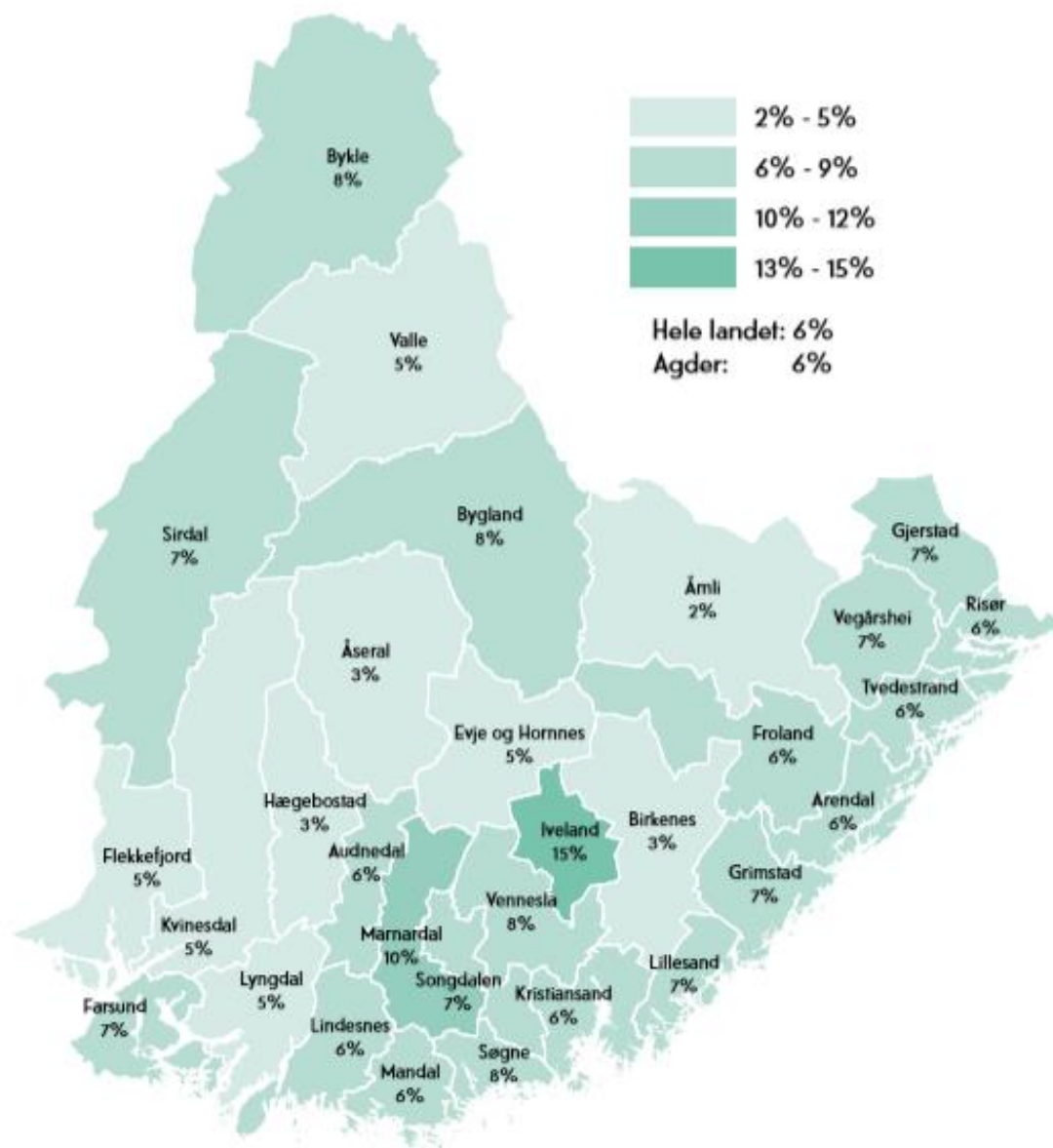
Kilde:
Kommunehelsa
statistikkbank

Familier med arbeidsledighet og i familier der trygdeytelser er hovedinntektskilden, er det lett å komme under «60 %». Enslige forsørgere på trygd er spesielt utsatt.

Kilde:
Ungdata2019

Prosentandel ungdommer bosatt i kommunen som svarer at familien stort sett eller hele tiden har hatt dårlig råd de to siste årene. Agder 2019. 8. trinn-Vg3.

2.0 OPPVEKST OG LEVEKÅRSFORHOLD

Tema /Kilde	Beskrivelse/kommentar
2.1 Skole og utdanning Prosjekter • Birkenes kommune har satset stort på prosjektet «Trygge voksne», som ledes av RVTS i samarbeid med NAV, Ressurs-senteret. Prosjektet består i mange tiltak for å sikre et inkluderende læringsmiljø, god psykisk helse hos barna og voksne som trygge hjelpere og ledere. • «Vold i nære relasjoner» er et målrettet arbeid for samarbeid om bekjempelsen av vold. • «Skolen som arena for barn og unges psykiske helse» Birkenes kommune deltar, sammen med kommunene Tvedestrand, Tinn og Vinje og fylkeskommunene Aust-Agder og Telemark, i det fireårige forsknings- og utviklings-prosjektet. Det overordnede målet med prosjektet er «barn og unge opplever trygghet og tilhørighet, mestring, læring og livsutfoldelse slik at de er i stand til å ta hånd om eget liv i skolen og på andre arenaer.» • Kommunen har utarbeidet veilederen «Fra Bekymring til handling» • Modellkommuneprosjektet – Gjennom tidlig innsats og bedre samhandling skal flere familier få rett hjelp til rett tid. • HBS- en satsing for å utvikle helsefremmende metoder og tiltak som skal bedre barn og unges psykiske helse og livskvalitet, samt bedre deres sosiale og emosjonelle kompetanse. Spre og implementere forskningsbaserte metoder i barnehager og skoler.	
2.1.1 Barneha gedekning Kilde: SSB	I Birkenes Kommune går 298 barn i barnehage. Det er 83,9% av barna (1-5år) i Norge uten Oslo går 92,1% av barn i samme aldersgruppe i barnehage.
2.1.2 Barnehagemiljø Kilde: Barnehagefakta.no og SSB	I Birkenes er det 7 barnehager – 3 kommunale og 4 private. 2 av 109 ansatte er menn. Barnehagene har i gjennomsnitt 5,5 barn per ansatt mot nasjonalt gjennomsnitt på 5,8.
2.1.3 Skolestruktur /elevtall Kilde: SSB- 2019	Grunnskolen i Birkenes består av 2 barneskoler, 1 ungdomsskole og 1 kombinert barne- og ungdomsskole. Det er to store og to små skoler, dette gir forskjellige utfordringer. I tillegg finnes Læringssenteret, en grunnskole for voksne og mottaksskole. Det er totalt 752 elever i grunnskole i Birkenes. Det er 111 barn i SFO.
2.1.4 Trekk ved læringsmiljø og elevprestasjoner Kilde: Ungdata 2019	Trivsel på skolene Andelen ungdomsskoleelever som trives på skolen er noe lavere enn i landet som helhet. Guttene trives bedre enn jentene, og 7. klassingene trives bedre enn 10.klassingene. I 2018 var gjennomsnittlig grunnskolepoeng i Birkenes 42,5 poeng. Landet uten Oslo hadde 41,7 poeng.

**2.1.5
Grunnskole
som høyeste
utdannings-
nivå**

*Ungdata 2019
Kommunehelse
statistikkbank*

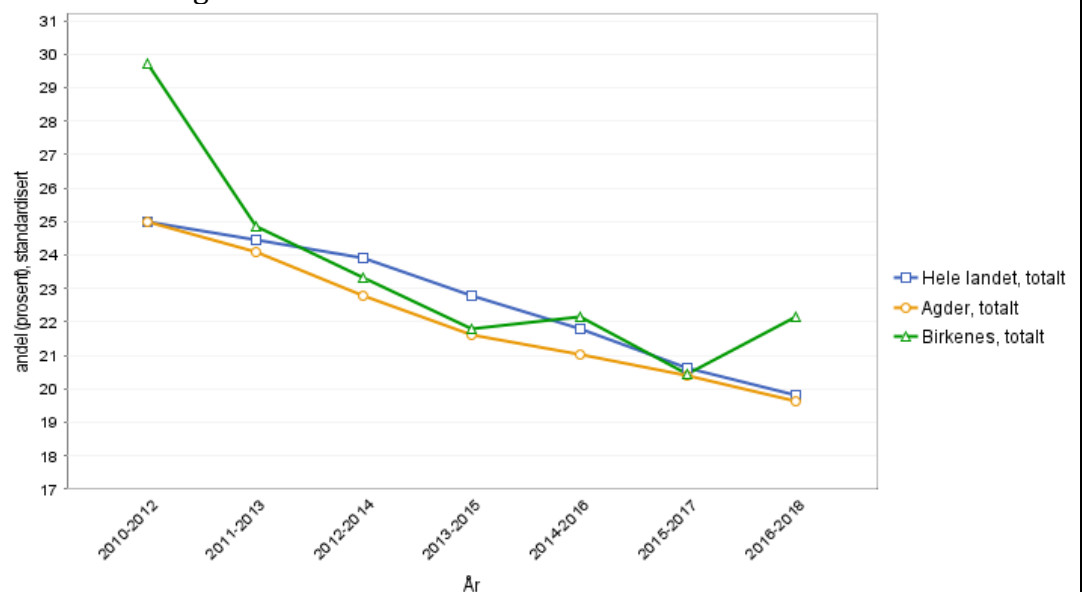
Andelen av 30-39 åringer i Birkenes, som ikke har videregående eller høyere utdanning, er på 19 %. (landsgjennomsnittet er på 20 %). I *UngData undersøkelsen 2019*, svarer 54 % av elevene i Birkenes at de tror de vil ta utdanning på universitet eller høyskole (61 % på landsbasis).

2.1.6 Andelen fullført og bestått videregående etter 5 år. Frafall

Kilde:
Kommunehelsa
statistikkbank

Det er veldokumentert sammenhenger mellom utdanningsnivå, materielle levekår og helse. Personer som ikke har fullført videregående utdanning anses å være vel så utsatt for levekårs- og helseproblemer som de som har valgt å ikke ta mer utdanning etter fullført ungdomsskole. Frafallet i videregående skole er størst blant elever på yrkesfagene. Blant elever som står i fare for å falle fra har fleksible opplæringsløp og mer praksis for dem som strever med teoretiske fag, tett oppfølging og veiledning og samarbeid mellom skole og arbeidsliv, vist gode resultater. Frafallet i videregående skole er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. Det er viktig å gå mer detaljert til verks for å kunne finne mest mulig treffende tiltak.

Frafall i videregående skole:

2.1.7 Utdanning universitet og høgskolenivå

Kommunehelsa
statistikkportal

Utdanningsnivå – universitet og høgskole

Nasjonalt har 37% av personer over 25 år høyskole eller universitetsutdannelse, i Agder er det 33% og i Birkenes er det 26%.

Kommentar: Utdanningsnivået i en befolkning har både betydning for barnas skoleprestasjoner og den generelle helsetilstanden.

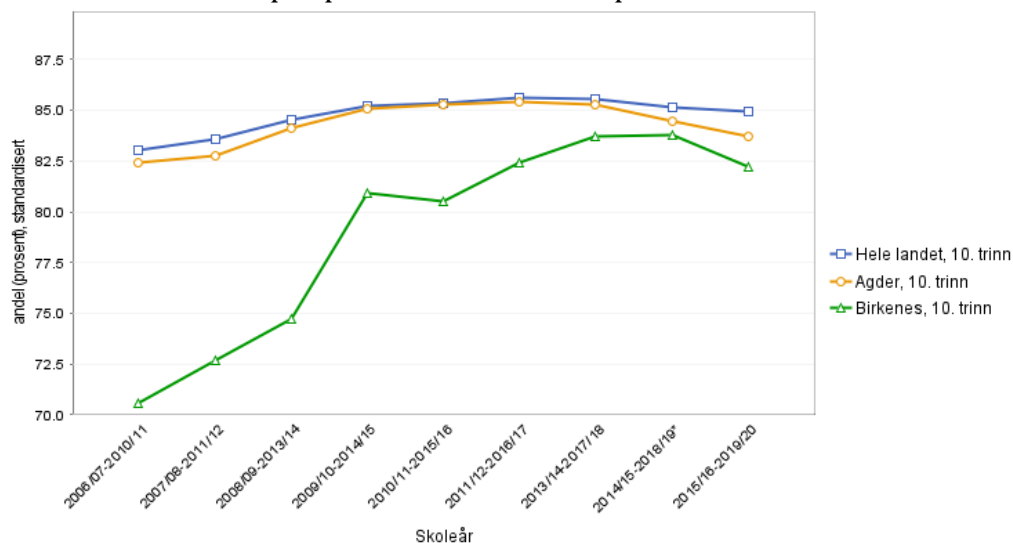
2.2 Sosialt miljø

2.2.1 Trivsel og selvopplevd helse

Kilde:
Kommunehelsa
statistikkbank

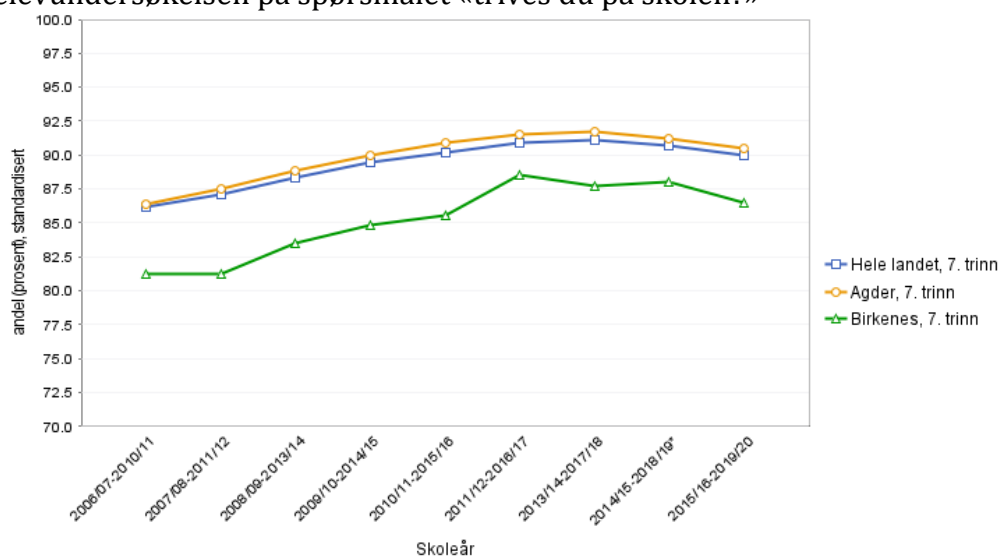
Trivsel 10. Trinn.

Andelen som har svart at de trives godt eller svært godt på elevundersøkelsen på spørsmålet «trives du på skolen?»

Trivsel 7. trinn

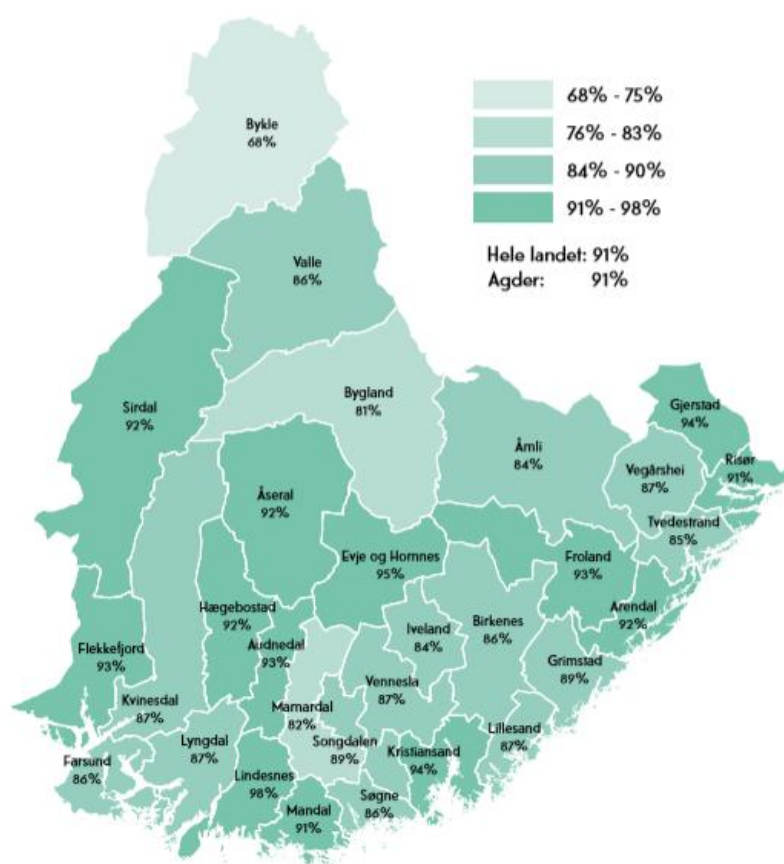
Andelen som har svart at de trives godt eller svært godt på elevundersøkelsen på spørsmålet «trives du på skolen?»

Svar på spørsmål om trivsel fra Ungdata undersøkelsen

Kilde:
Ungdata 2019

Prosentandel ungdomsskoleelever som svarer at de trives på skolen. Agder 2019. 8.-10. trinn.

2.2.2 Fornøyd med helsa

Kilde:
Ungdata 2019

Fornøyd med egen helse:
I Birkenes svarer 77 % at de er fornøyd eller litt fornøyd med helsen sin, mot nasjonalt 71%.

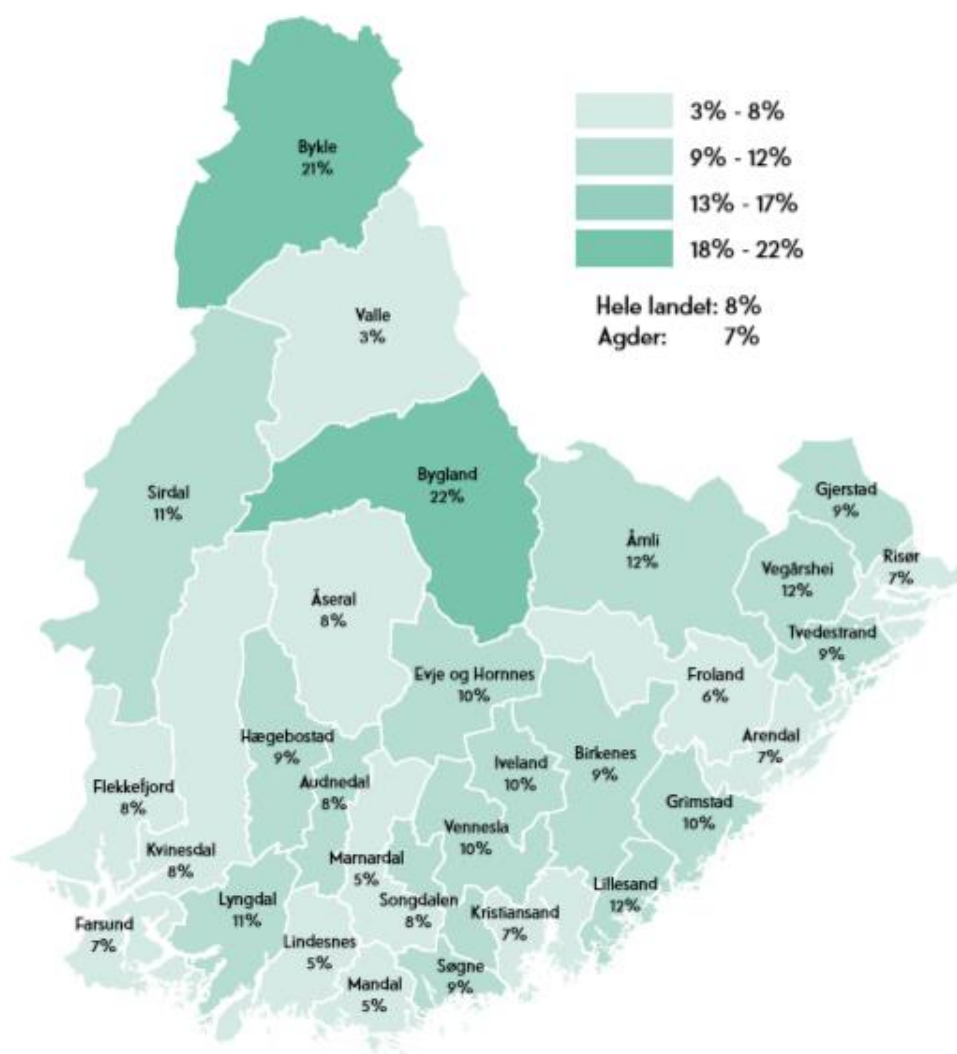
2.2.3 Mobbing

Andel 8-10.trinn som oppgir at de mobbes på skolen

Kilde:
Ungdata 2019

Kommentar: Mobbing er generelt mest utbredt på barneskolen og avtar i tenårene. Både de som mobber, og de som utsettes for mobbing i ungdomstrinnet er risikoutsatte grupper. Ofrene er særlig utsatt for psykiske og fysiske problemer senere i livet. I ungdata blir ikke ungdommene spurt direkte om mobbing, men om fenomener som gjerne er forbundet med mobbing: om de blir plaget, truet eller frosset ut av andre.

Prosentandel ungdomsskoleelever som blir utsatt for plaging, trusler og utfrysing fra andre unge på skolen eller i fritiden hver 14. dag eller oftere. Agder 2019. 8.-10. trinn.

Sammenhengen mellom mobbing og helseplager understreker at det er viktig å forebygge mobbing i skolen. Det er viktig å følge med på statistikk over andelen som har vært utsatt for mobbing, for å følge med på hvordan iverksatte tiltak fungerer, og for å kunne drive lokalt forbedringsarbeid.

2.2.4 Opplevelse av tilhørighet

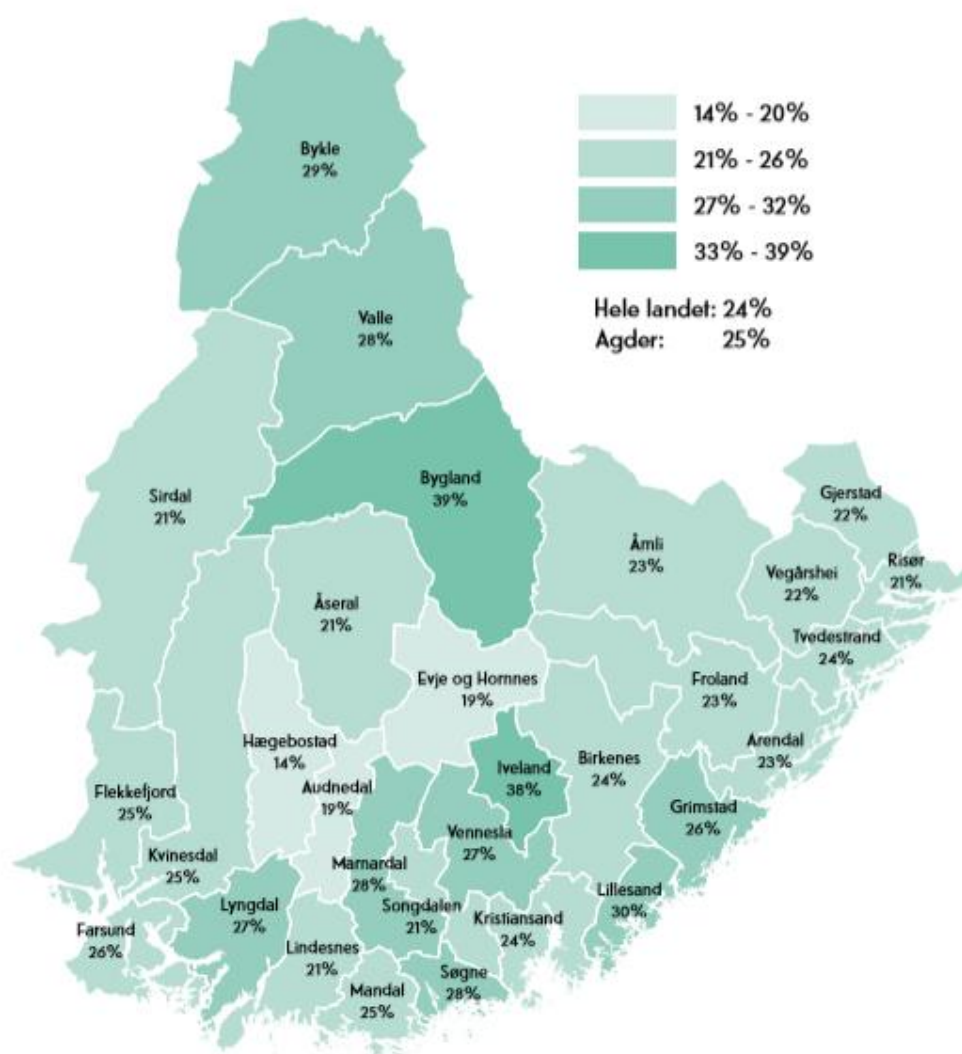
Kilde:
Ungdata 2019

Fortrolig venn:

91% av ungdomskoleelevene i Birkenes oppgir at de har minst én fortrolig venn. I Aust-Agder er tallet 89% og Nasjonalt 90%.

Ensomhet:

Prosentandel ungdommer bosatt i kommunen som har vært ganske mye eller veldig mye plaget av ensomhet den siste uken.
Agder 2019. 8. trinn-Vg3.

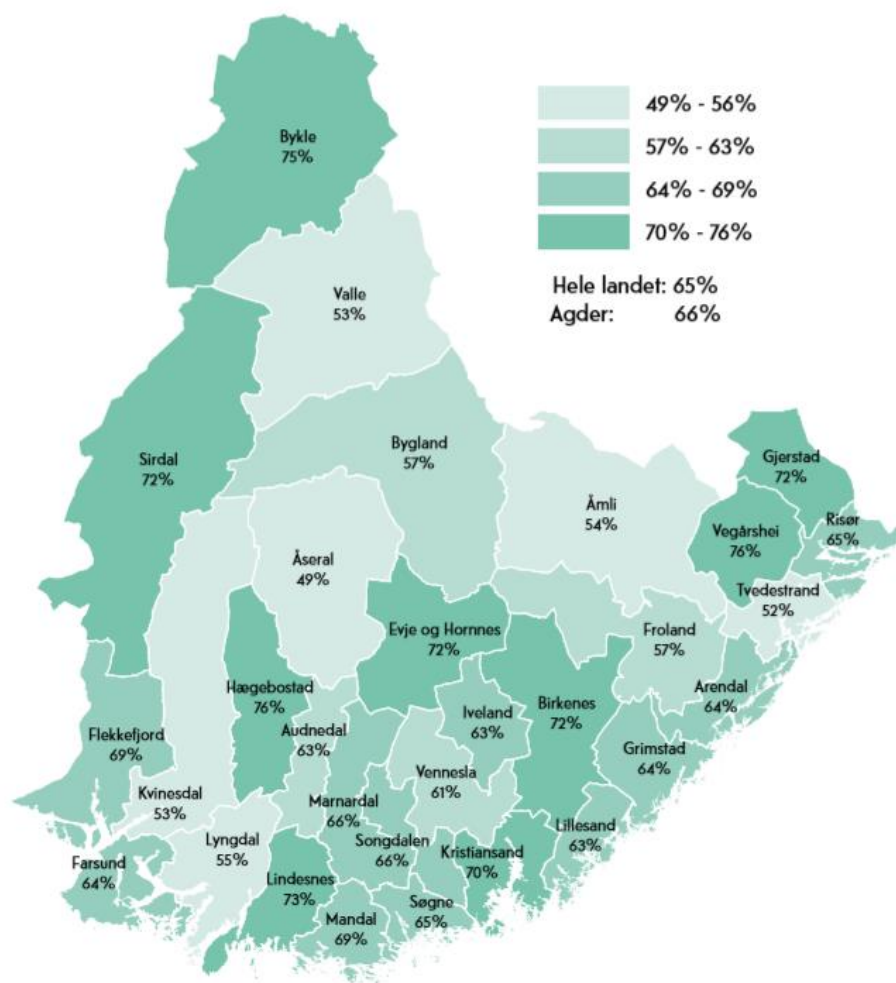
2.2.5

Prosentandel medlem av en organisasjon.

Kilde:

Ungdata 2019

Prosentandel bosatt i den aktuelle kommunen som er medlem av en organisasjon, klubb, lag eller forening.
Agder 2019. 8.-10. trinn.

I Ungdataundersøkelsen i 2019 svarte 68,6% at de var med i fritidsorganisasjon. Nasjonalt ligger snittet på 64,6%.

Birkenes har ca. 120 frivillige lag og foreninger. Det finnes kor, korps, speider, 4h og flere andre fritidstilbud.

I Ungdataundersøkelsen svarer 52% av ungdomsskoleelever i Birkenes at de er aktive i idrettslag. I Aust-Agder er tallet 58% og Nasjonalt er tallet 63%

2.2.6 Omfang av kommunale kulturtilbud <i>Kilde: SSB</i>	Det er tilbud om Kulturskole, Joker fritidsklubb for barn og unge, forskjellige arrangementer som UKM, teaterforestillinger og ulike kultur arrangementer på Tobias jorde. 43,3% av barn mellom 6 og 15 år deltok i 2018 i kommunens kulturskole. Nasjonalt er tallet 13,2%.
2.2.7 Omfang av sosiale risikomiljøer og kriminalitet <i>Kilde: Politiråd og Ungdata 2019</i>	Kriminalitetsbildet i Birkenes skiller seg ikke ut fra ellers i landet. Det er ingen «spesiell type kriminalitet» som er fremtredende. Det rapporteres fra Politiet om lite problematferd blant ungdom i Birkenes. Ungdataundersøkelsen 2019 har en del spørsmål angående atferdsproblemer, vold og risiko. Det store flertallet av elevene er ikke involvert i antisosiale, normbrytende eller kriminelle handlinger.

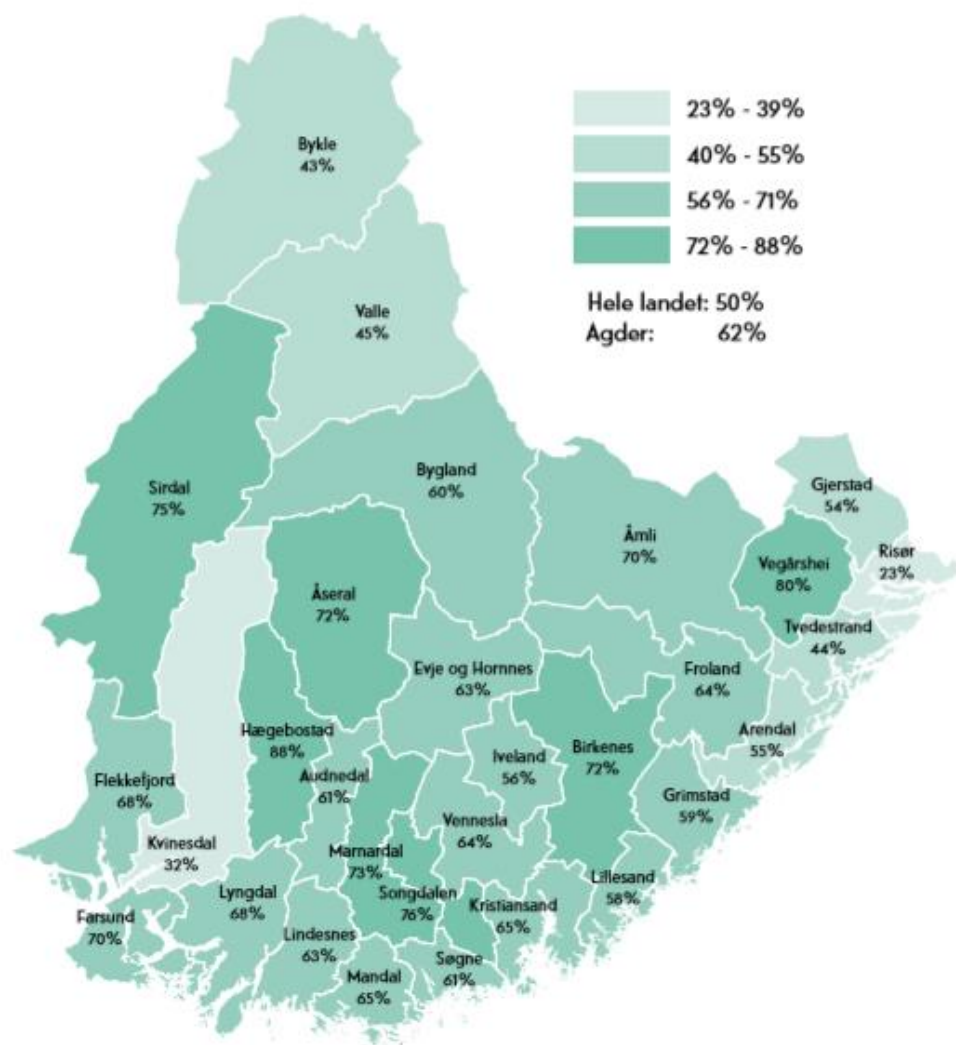
2.2.8 Sosiale møteplasser

Kilde:
Ungdata 2019

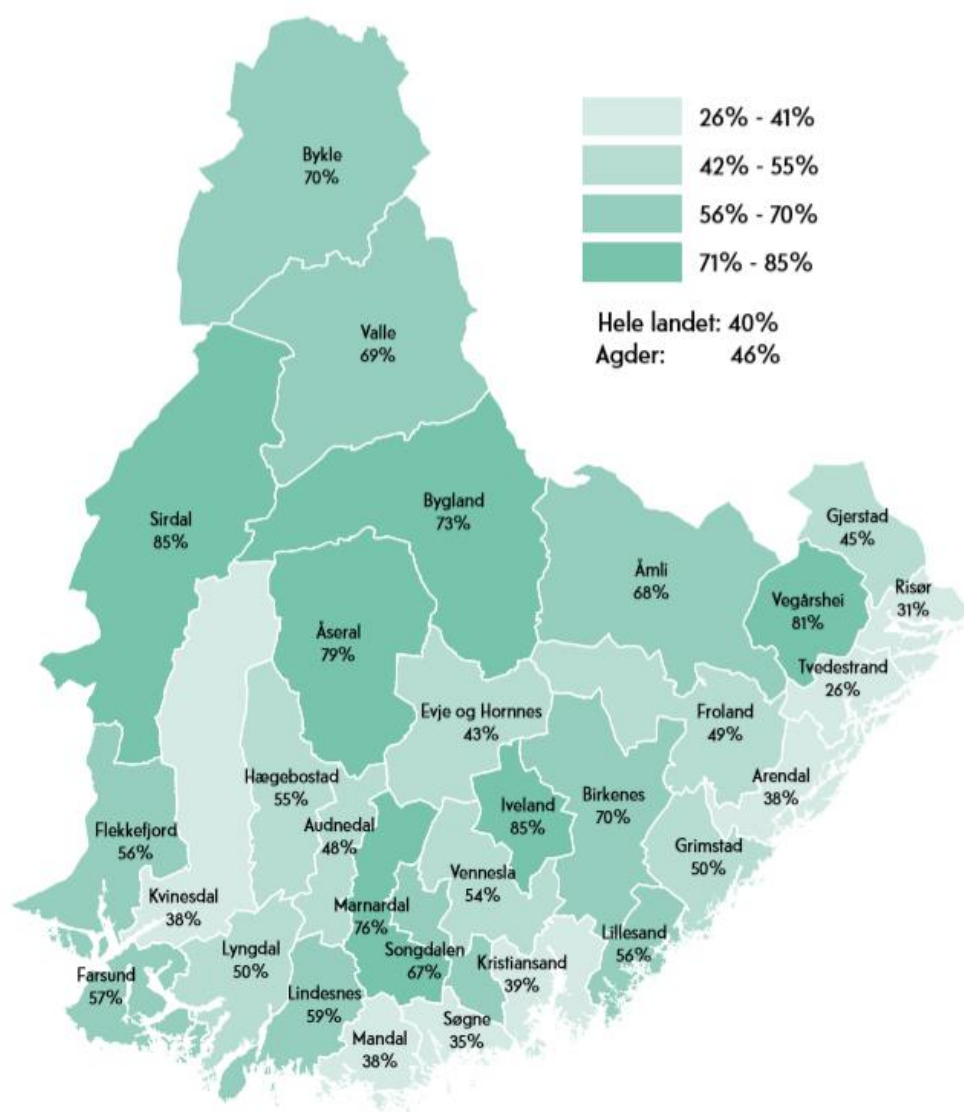
Fornøyde med treffsteder

Bruker fritidsklubb

Prosentandel ungdomsskoleelever bosatt i den aktuelle kommunen som er fornøyde med lokaler for å møte andre unge på fritida. Agder 2019. 8.-10. trinn.

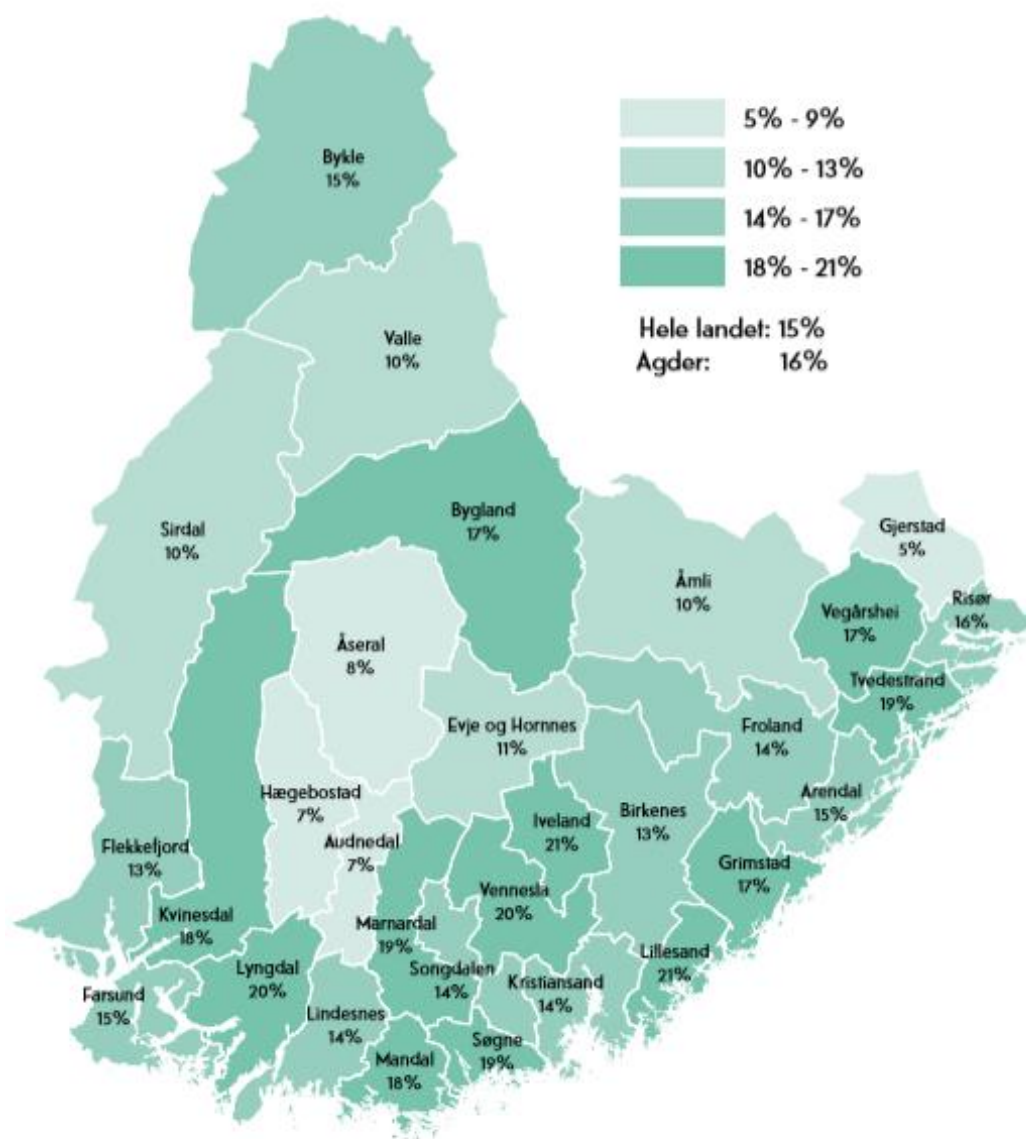
Prosentandel ungdomsskoleelever i hver kommune som har brukt fritidsklubb minst én gang den siste Agder 2019. 8.-10. trinn.

2.2.9 Psykkiske Helseplager

Kilde:
Ungdata2019

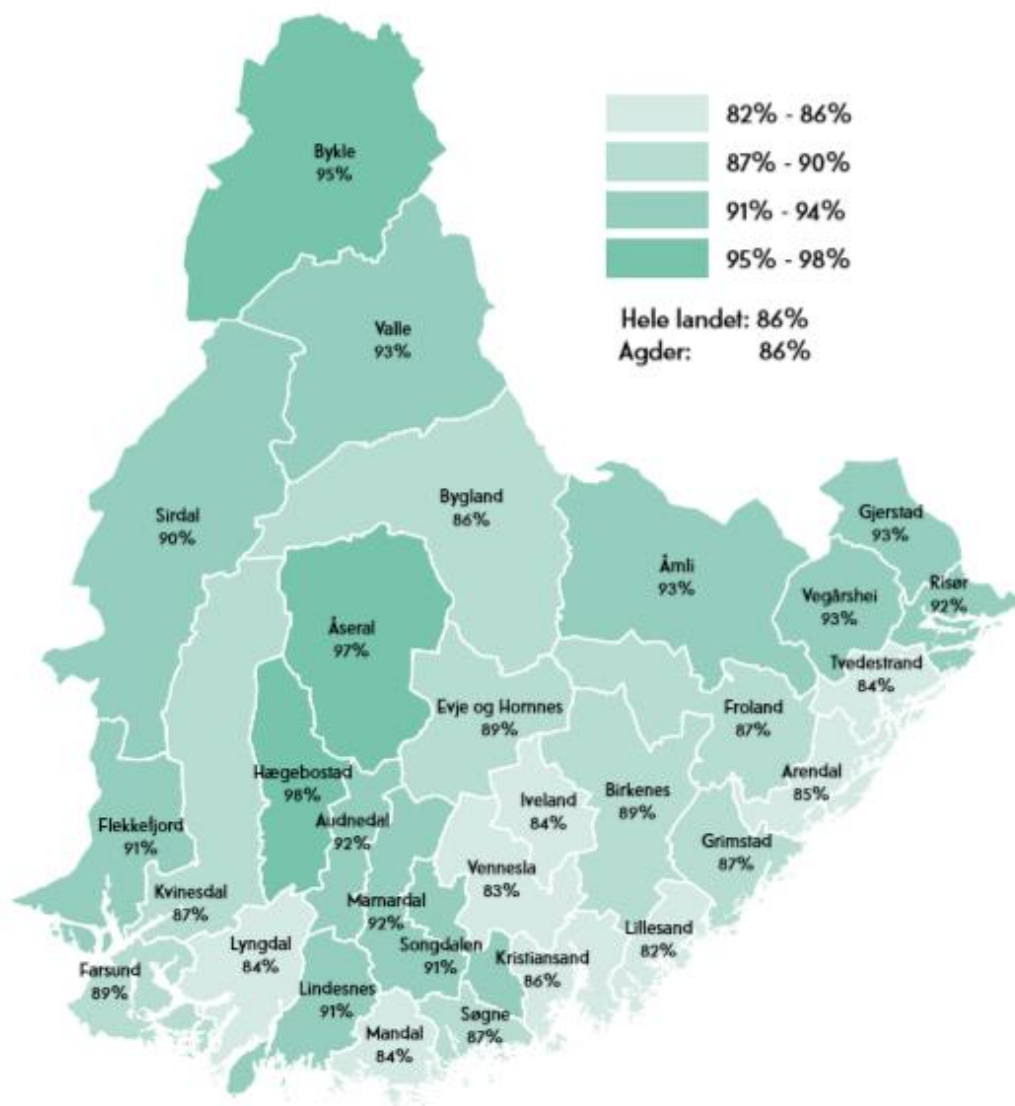
Prosentandel ungdomsskoleelever i hver kommune som har høyt nivå av psykiske helseplager. Agder 2019. 8.-10. trinn.

2.2.10 Trygghet

Kilde:
Ungdata2019

Prosentandel ungdommer bosatt i den aktuelle kommunen som føler seg trygge når de er ute i nærområdet sitt om kvelden. Agder 2019. 8. trinn-Vg3.

2.3 Arbeidsforhold og økonomi

2.3.1 Arbeidsledighet

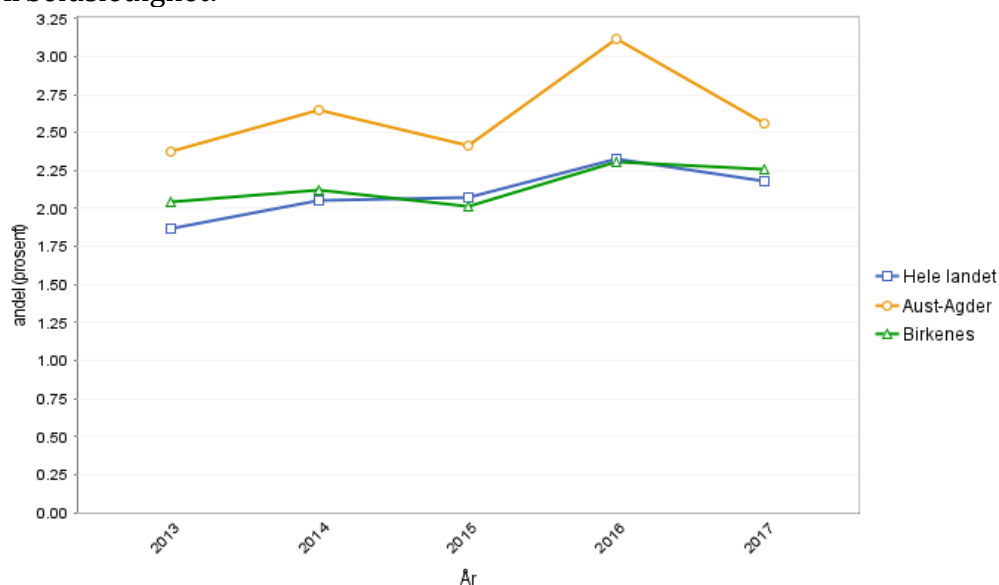
Kilde:
Nav

I følge Nav sine beregninger var det i November 2019 registrert 2,1 prosent arbeidsledige i Norge, i Aust-Agder er 2,4 prosent arbeidsledige. Birkenes har et underskudd på arbeidsplasser generelt som medfører at mange pendler ut. I forhold til de andre kommunene i region Kristiansand ligger Birkenes godt an når det gjelder egendekning av arbeidsplasser. Det er et underskudd på arbeidsplasser til ungdom og til ufaglærte. Andelen læreplasser er lav. Man er avhengig av å få til læreplasser i andre kommuner.

2.3.2 Arbeidsledighet

Kilde: KommuneHelse
statistikkbank

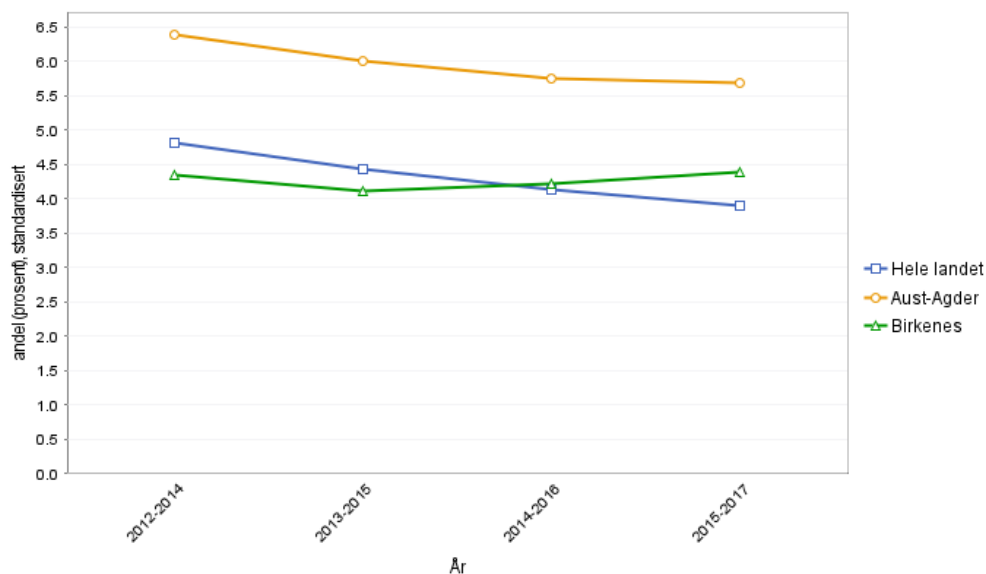
Arbeidsledighet:

2.3.3 Arbeidsavklaring

Kilde:
KommuneHelse
statistikkbank

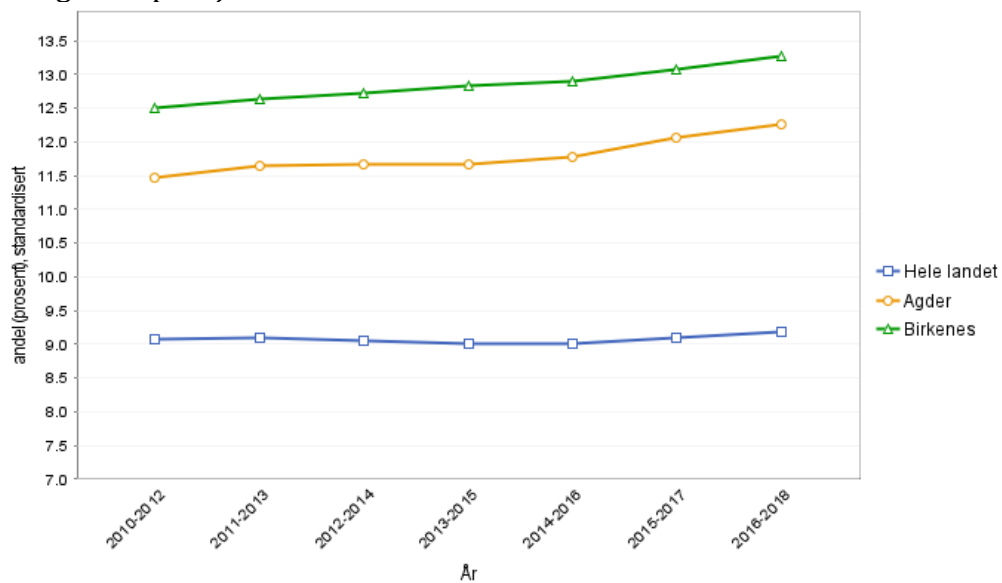
Arbeidsavklaringspenger:

2.3.4 Andel uføretrygdede

Kilde:
Kommunehelse
statistikkbank

Varig uførepensjon :

Birkenes har en høy grad av innbyggere som mottar uføreytelser. Mange av nye uførepensjonistene er yngre kvinner med psykiske lidelser. I tillegg kommer sykdomsgruppen muskel og skjelettlidelser som en hovedgruppe.

2.4 Boforhold

2.4.1 Tilgjengelighet på boliger

Kilde: SSB

Det er svært mange boliger tilgjengelig i Birkenes for kjøp og utbyggingstakten på nye boliger er relativt høy fortsatt. Samtidig er det få utleieboliger på markedet. Boligprisene i kommunen er lave. Kommunen domineres av eneboliger. I 2019 var det 1767 eneboliger, 157 boliger i tomannsboliger, 110 boliger i rekkehus, 156 leiligheter, 94 boliger i bygninger for bofelleskap og 102 boliger i andre bygningstyper.

2.4.2 Eierforhold bolig

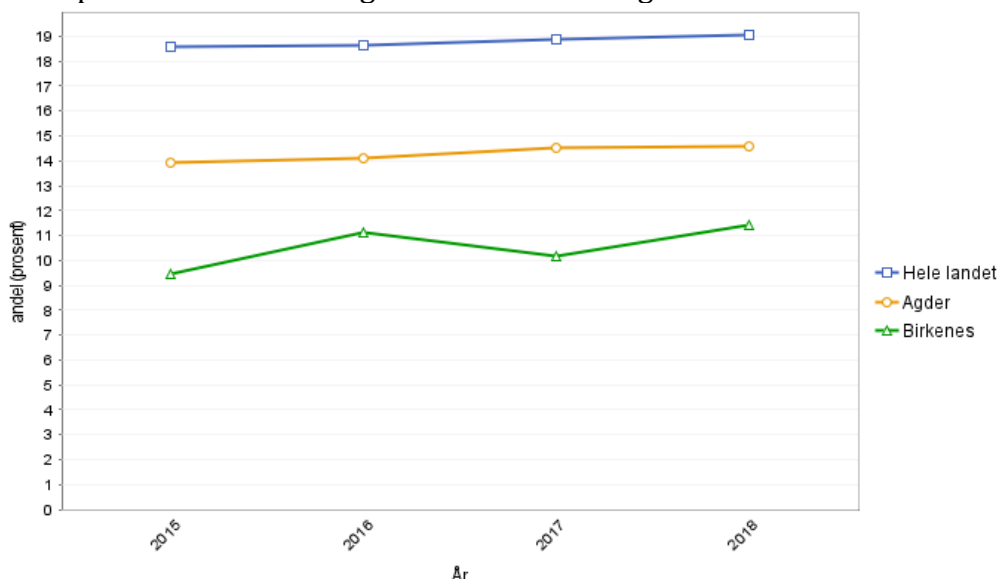
Kilde: SSB

I 2015 leide 15,2% bolig. Andelen som leier øker litt hvert år. I 2018 var det 17% som leide bolig i Birkenes.

2.4.2 Bor Trangt

Kilde:
Kommunehelsa
statistikkbank

Andel personer mellom 0 og 17 år som bor trangt:

2.4.3 Andel med bolig- sosiale ordninger

I Birkenes er det 111 kommunalt disponerte boliger. Det er 21 personer per 1000 innbyggere i Birkenes som bor i kommunalt disponerte boliger. Det er likt som for Landet uten Oslo. Birkenes kommune har en lavere andel kommunale boliger tilgjengelige for rullestolbrukere (36%) enn Landet uten Oslo. (53%) I 2018 fikk 54% nye søkere avslag på søknad om kommunal bolig, i Landet uten Oslo var tallet 29%.

3.0 FYSISK, BIOLOGISK, KJEMISK OG SOSIALT MILJØ

Tema/Kilde	Beskrivelse/kommentar
3.1 Fysisk miljø	
3.1.1 Drikkevannskvalitet, vannkvalitet	Drikkevannskildene er grunnvann. Med unntak av høyt jern- og manganinnhold i Engesland vannverk er kjemisk og mikrobiologisk kvalitet glimrende.
3.1.2 Gang- og sykkelveier	Det er godt utbygd nett av gang og sykkelstier i og nær sentrum av Birkeland. Det er etablert gang- og sykkelsti fra sentrum og opp til skoleområdene. Til og fra alle nye boligområder skal det være gang og sykkelveg. Nye gang og sykkelveier er bygget mellom Birkeland-Lillesand og Birkeland-Mollestad. I noen av de eldre boligområdene samt til nyere boligområder langs rv. 41 er det ikke opparbeidet gang- og sykkelveg eller bare på enkelte strekninger. På Herefoss og Engesland er det noen strekninger med gang- og sykkelveg, men bare i sentrumsområdene. Kommunen arbeider kontinuerlig med trafikk sikkerhetstiltak. Kommunen har eget trafikk sikkerhetsutvalg og trafikk sikkerhetsplan. Kommunen jobber mot å bli godkjent trafikk sikker kommune.
3.1.3 Kollektivtransport, tilbud og tilgjengelighet	Det går bussruter mellom Birkeland og Lillesand, Birkeland og Kristiansand. I tillegg er det noe kollektivmulighet mellom Birkeland og Herefoss. Det går også buss fra Engesland til Vennesla om morgenen og retur på ettermiddagen på skoledager. Det er mulighet for skoleelever fra Herefoss å ta buss til Arendal med en avgang om morgenen og retur på ettermiddagen på skoledager. Generelt er ikke tilbudet godt utbygd og i store deler av kommunen er kollektivtilbud i praksis ikke-eksisterende.
3.1.4 Tilgjengelighet – universell utforming	I forhold til de kommunale byggene oppgraderer kommunen i henhold til krav i forskrift mht. universell utforming når bygg renoveres. Det samme gjelder uteområder. Flere av turveiene nær sentrum er tilrettelagt og enkelte er også universelt utformet. Elvestien – Elveplassen og Birkeland barneskole - Tveide er strekninger som er gjort tilgjengelig. Kommunen har ikke en egen handlingsplan for universell utforming. Det er utarbeidet ledelinjer på bussholdeplasser langs Lillesandsveien. Det er utarbeidet ny Bussterminal på Myrane Trafikkareal.

3.1.5 Turstier og turløyper, antall km/m, tilgang på friområder, friluftsområder	Det er ca. 40 merka turstier av varierende lengde, de fleste i nærheten av der folk bor, 46 km oppkjørte maskinpreparerte skiløyper, 20 merka toppturer, 3 lysløyper. Det er 9 friluftsområder som er tilgjengelige for allmennheten; 1. Tovdalselva friluftsområde m/ 3, 2 km elvesti med infotavler, bord og benker underveis, fiskemuligheter, 2 sandvolleyballbaner, wc, 3 gapahuker. Deler av stien er universelt utformet. Er linket til andre turstier i området. Nær Birkeland sentrum. 2. Berse m/sandstrand, flytebrygge, stupetårn,grøntområde, tursti, WC, lekeplass. Deler av området er universelt utformet.nær Birkeland sentrum 3. Digerhaug friluftsområde med gapahuk, utendørs treningsapparater, tursti, benker osv. Deler av området er universelt utformet. Nær sykehjem og rehab. Nær Birkeland sentrum 4. Birkenesparken. Drives av Birkenes IL – åpen for allmennheten (fotballanlegg, minipark for barn, sandvolley, tennis, friidrett , asfaltert rulleskiløype (kan også brukes av rullestolbrukere og andre turgåere), lysløype, skiskytteranlegg samt utendørs treningspark med styrketreningsapparater. Nær Birkeland sentrum 5. Birkeland/valstrand skoleområde. Turstier, gapahuk, akebakke, idrettsanlegg. Nær Birkeland sentrum 6. Tobias jorde midt i sentrum. Park, tursti, noen mindre lekeapparater for barn.Skileikområde på vinteren. 7. Ogge. Et padleeldorado – innlandsvann med 365 øyer. Ca 15 km fra Birkeland sentrum. Regionalt friluftsområde. Tilrettelagte overnattingsplasser med WC, bålplasser mm. Dikesholmane spesielt tilrettelagt med flere gapahuker, båter, kanoer, tursti mm. Driftes av Midt -Agder Friluftsråd. 8. Øynaheia/Toplandsheia. Skiutfartsområde for hele Sørlandet,. Maskinpreparerte løyper. ca 15 km fra Birkeland sentrum. Driftes av Øynaheia løypelag. 9. Flakkeheia. Nytt område i 2019. Turstinett, 4 gapahuker, bord og benker. Det er flere badeplasser i Birkenes. En av de mest brukte er badeplassen i Berse. Det er mulig å komme trinnfritt helt ned til stranden. Det er ikke gjort flere tiltak med for eksempel rekkverk. Det er badeplasser flere steder langs elven og offentlige brygge i Ogge. Det er tilrettelagte fiskeplasser langs elven, men det er ikke tilrettelagt for bading.
3.1.6 Inneklima skoler, barnehager, offentlig bygg	De fleste barnehagene i Birkenes er nye og har gode inneklimaer. Birkeland barnehage er sterkt nedslitt og har behov for rehabilitering. Valstrand og Birkeland skole er totalrenovert og har tilfredsstillende inneklima. Engesland skole er nedslitt og trenger også oppgradering av inneklimaanlegg. I andre offentlige bygg anses det som tilfredsstillende.
3.1.7 Støy, luftforurensning, annen forurensning	Samlet sett er støyproblematikken i Birkenes liten.
3.1.8 Lekeplasser, antall og kvalitet, avstand	Det er liten oversikt over eldre lekeplasser i eldre boligområder. I nye boligområder er det avsatt godt med arealer til lek. Kommunen har ikke oversikt over alle lekeplassene i kommunen eller tilstanden på alle. Normalt er det ulike vel som drifter lekeplassene i kommunen.
3.1.9 Vedlikeholdt av bygningsmasse i "offentlige" bygg	Det har blitt foretatt en generell opprusting av flere av kommunens eiendommer de siste årene. Dette jobbes det nå videre med.

3.2 Biologiske faktorer

Under biologiske faktorer skal det kartlegges for Smittsomme sykdommer (smittevern), infeksjonsepidemiologiske forhold, risiko for legionella og/eller annen biologisk forurensning.

Birkenes kommune gjennomfører de kartlegginger som kreves og har ingen spesifikke utfordringer/problemer knyttet til dette.

3.3 Kjemisk miljø

3.3.1 Forekomst radon

Radon er først og fremst en fare for røykere. Fordi forekomstene veksler så mye, og fordi det er beskaffenheten av den enkelte bygning som avgjør hvor mye radon som strømmer inn, kan man ikke si noe generelt om befolkningen blir utsatt for radon eller ikke. Skoler, utleieboliger og barnehager har spesielle regler for dette.

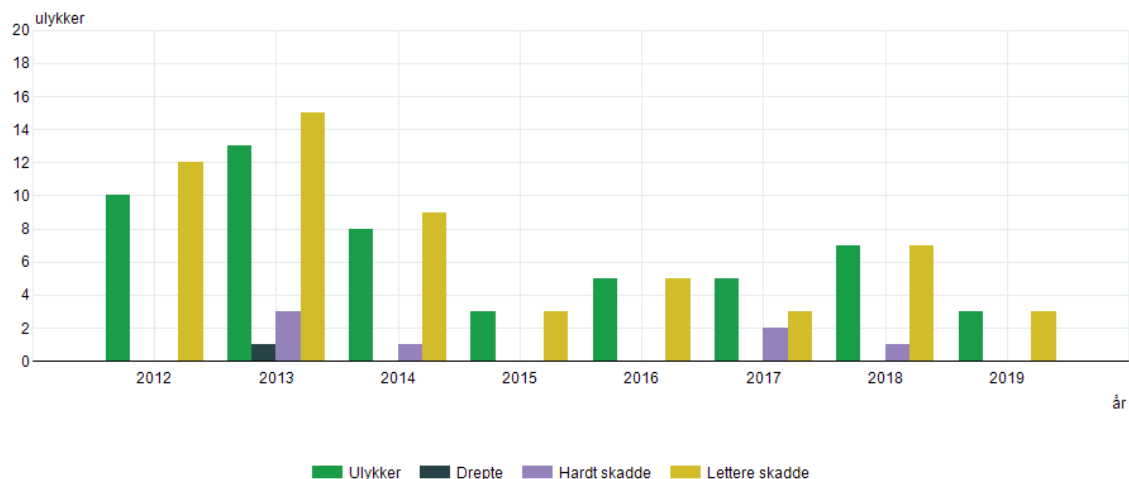
4.0 SKADER OG ULYKKER

4.1 Spesielle ulykkes punkter, eller strekninger

Kilde:
SSB

Fv. 402 har vært en ulykkesbelastet strekning. Den er nå utbedret og det er nå svært forbedret sikkerhet. Deler av RV 41 er av en slik art at den er trafikkfarlig (for smal og svingete veg). Deler av strekningen har også behov for gang- og sykkelveg.

12044: Personer drept eller skadd i veitrafikkulykker, etter statistikkvariabel og år. Birkenes.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

4.2 Spesielt utsatt skoleveier

Deler av Nordåsstien har ikke gang og sykkelveg/fortau, samt at sykkelvegen over til Nordåsstien i praksis fører ut i en bilveg uten fortau. Fra Flakk, via et boligområde ved industriområdet langs fv257 er det en strekning uten fortau og mye trafikk med blant annet lastebiler og personbiler. Det er også flere mindre veier i boligområder som bør vurderes utbedret. Det er utarbeidet en trafikksikkerhetsplan.

4.3 Omfang av skader og ulykker

Fra 2015 til 2017 behandlet sykehuset 14 personer per 1000 innbyggere i Birkenes mot 14,1 i Aust-Agder og 13,7 Nasjonalt. Tallene gjelder for personer diagnostisert med hodeskader, hoftebrudd og forgiftninger.

4.4 Drukningsulykker

Kilde:
Redningsselskapet

Statistikken gjelder for Aust-Agder fylke

2015	4
2016	3
2017	1
2018	1
2019	1

4.5 Brann

Informasjon og
statistikk fra KBR.

Oversikt over utrykninger 2018

Birkeland stasjon

Type utrykning	Jan	Feb	Mars	Apr	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des	Sum 2018	Sum 2017	Sum 2016	Sum 2015
Bygningsbrann		1			1	1	1		1				3	2	6	5
Trafikkulykke							3		1	1	1		8	6	5	6
Bilbrann			1										1	2	1	3
Skogbrann					1		2	2					5	3	0	1
Grass og krattbrann						1	1						2	2	3	3
Pipebrann	2	1	1								3	1	8	3	9	5
Annen brann (container etc)													0	5	5	1
Akutt forurensing/farlig gods													0	1	1	0
Restverdiredning													0	1	1	0
Redningsoppdrag (hjerterarter o.l.)						1							1	2	3	1
Automatisk alarm (unødig+falsk)		2	3			2	1	3		1			12	23	23	14
Brannhindrende tiltak					1	1	1	2	1	1			7	3	2	3
Annen assistanse		1		2	1	2	6	1	1		1		15	3	4	4
Sum pr mnd:	2	5	5	2	4	8	12	11	4	3	5	1	62	56	63	46

Beskrivelse av bygningsbrann 2018:

Brannobjekt	Hva skjedde	Tiltak	Dato
Tomannsbolig	Fult utviklet rombrann med spredning.	Utvendig slokking / skjærslokker og RD innsats.	13.feb
Industribygg	Brann på utsiden av bygg, røykspredning inn i bygg.	Utvendig slokking / skjærslokker og RD innsats.	04.jul
Enebolig med garasje.	Rombrann i garasje tilknyttet huset.	Utvendig slokking / skjærslokker og RD innsats.	29.sep

Oversikt over utrykninger 2019

Birkeland stasjon

Type utrykning	Jan	Feb	Mars	Apr	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des	Sum
Bygningsbrann				1	1		1	1		1	1	1	7
Trafikkulykke			1			1				1	1		4
Bilbrann		1											1
Skogbrann				1		1							2
Grass og krattbrann				1									1
Pipebrann	1	1										1	3
Annen brann (container etc)													0
Redningsdykking													0
Akutt forurensing/farlig gods													0
Restverdiredning													0
Redningsoppdrag (hjerterarter o.l.)	1		1		1							1	4
Automatisk alarm (unødig+falsk)		2	1	1	3	2	1	1	2	6	2	1	22
Utrykning til boligalarm/alarmselskap													0
Båtbrann													0
Brannhindrende tiltak				1		1				1		2	5
Redet liv til mennesker													0
Annen assistanse	1	1	1	2	1	1	1	1	1			1	11
Sum pr mnd:	3	5	4	7	7	5	3	3	3	9	4	7	60

Beskrivelse av bygningsbrann:

Brannobjekt	Hva skjedde	Tiltak	Dato
Lager / næring	Ullmebrann / rombrann i lager.	Slokket med RD-innsats.	14. apr
Enebolig	Ullmebrann i tørketrommel.	Tatt ut tørketrommel, luftet ut.	24. mai
Næringsbygg / leiligheter	Rombrann	Slokket med RD-innsats og utvendig.	24. jul
Løse	Nedbrønt løse	Etterslokking.	29. aug

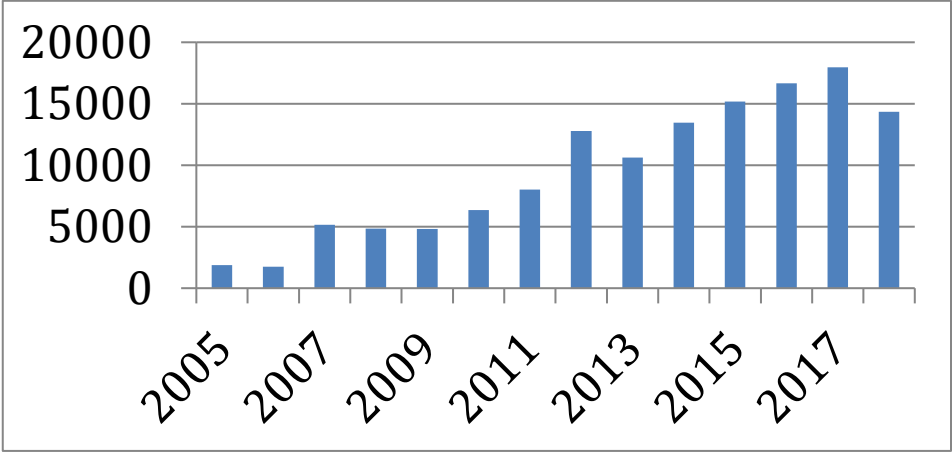
Oversikt over utrykninger 2020

Birkeland stasjon

Type utrykning	Jan	Feb	Mars	Apr	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des	Sum
Bygningsbrann							1						1
Trafikkulykke	1					2	1						4
Bilbrann													0
Skogbrann					1								1
Grass og krattbrann				1	1	2	1						5
Pipebrann	1				1								2
Annen brann (container etc)					1	2							3
Redningsdykking													0
Akutt forurensing/farlig gods													0
Restverdiredning													0
Redningsoppdrag (hjerterarter o.l.)					1	2	1						4
Automatisk alarm (unødig+falsk)	2		3	1	1	3	3						13
Utrykning til boligalarm/alarmselskap													0
Båtbrann													0
Brannhindrende tiltak			1			1							2
Redet liv til mennesker													0
Annen assistanse	2	1		2			2						7
Sum pr mnd:	6	1	4	4	6	12	9	0	0	0	0	0	42

5.0 HELSERELATERT ATFERD

Tema/Kilde	Beskrivelse/kommentar																														
5.1 Fysisk aktivitet																															
5.1.1 Deltagelse i organisert fysisk aktivitet <i>Kilde: Ungdata2019</i> <i>Utvikling toppturer Birkenes.</i>	52% av ungdom svarer at de minst en gang siste året har deltatt i organisert aktivitet i et idrettslag. For Aust-Agder er tallet 58% og nasjonalt er tallet 63%. 79% av ungdom i Birkenes svarer at de trener minst en gang i uka, mot nasjonalt 83%. • Mange barn og unge er med i idrettslagene (IL Gry, Herefoss IL, Birkenes IL) tilbud bl.a. innen barneidrett, sykkel, fotball, håndball, orientering, skiskyting, klatreklubb, skytterlag, rallycross, trail mm, • Trimstudio med god drift og mange medlemmer som trener, også trim studio på Herefoss i regi av idrettslaget • En del menn er med i frispillgrupper, old boys fotball, sykkelteam osv. • Kommunens frisklivssentral driver treningsgrupper for seniorer og frisklivstrening. • Mange eldre deltar på seniorturer Diagrammet nedenfor viser utviklingen av topptur-registreringer i Birkenes. Nedgangen i 2018 skyldes trolig at snøen lå lenge og at sommeren var svært varm. <table border="1"> <caption>Utvikling toppturer Birkenes (2005-2018)</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Registreringer (estimeret)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2005</td><td>2000</td></tr> <tr><td>2006</td><td>2000</td></tr> <tr><td>2007</td><td>5000</td></tr> <tr><td>2008</td><td>5000</td></tr> <tr><td>2009</td><td>5000</td></tr> <tr><td>2010</td><td>6000</td></tr> <tr><td>2011</td><td>8000</td></tr> <tr><td>2012</td><td>13000</td></tr> <tr><td>2013</td><td>11000</td></tr> <tr><td>2014</td><td>13000</td></tr> <tr><td>2015</td><td>15000</td></tr> <tr><td>2016</td><td>17000</td></tr> <tr><td>2017</td><td>18000</td></tr> <tr><td>2018</td><td>14000</td></tr> </tbody> </table>	År	Registreringer (estimeret)	2005	2000	2006	2000	2007	5000	2008	5000	2009	5000	2010	6000	2011	8000	2012	13000	2013	11000	2014	13000	2015	15000	2016	17000	2017	18000	2018	14000
År	Registreringer (estimeret)																														
2005	2000																														
2006	2000																														
2007	5000																														
2008	5000																														
2009	5000																														
2010	6000																														
2011	8000																														
2012	13000																														
2013	11000																														
2014	13000																														
2015	15000																														
2016	17000																														
2017	18000																														
2018	14000																														

5.1.2 Idrettsanlegg – tilgang til områder for aktivitet	Birkeland – Birkenesparken med flere ulike anlegg, idrettsanleggene ved skolene, nytt lekeområde på Tobias jorde, Vinteraktivitetsanlegg på Tobias jorde, utendørs klatreområde på Flakkeheia, innendørs klatrevegger i gymsal Gamle Valstrand skole, Skyteanlegg Flakke loner med varierte baner. Herefoss – idrettsanlegg ved skole (ballbinge, grusbane, lekeapparater, lysløype) Engesland- idrettsanlegg ved skole (ballbinge, grusbane, sandvolleyball, turstier, lysløype, bordtennis mm) Orienteringskart – Det er laget et stort antall kart for bruk til orienteringsløp/turorientering, der selve naturen er «idrettsanlegget». Frisbeegolf – Det er kjøpt inn Frisbeegolfkurver som skal plasseres ved skolene i kommunen.
---	--

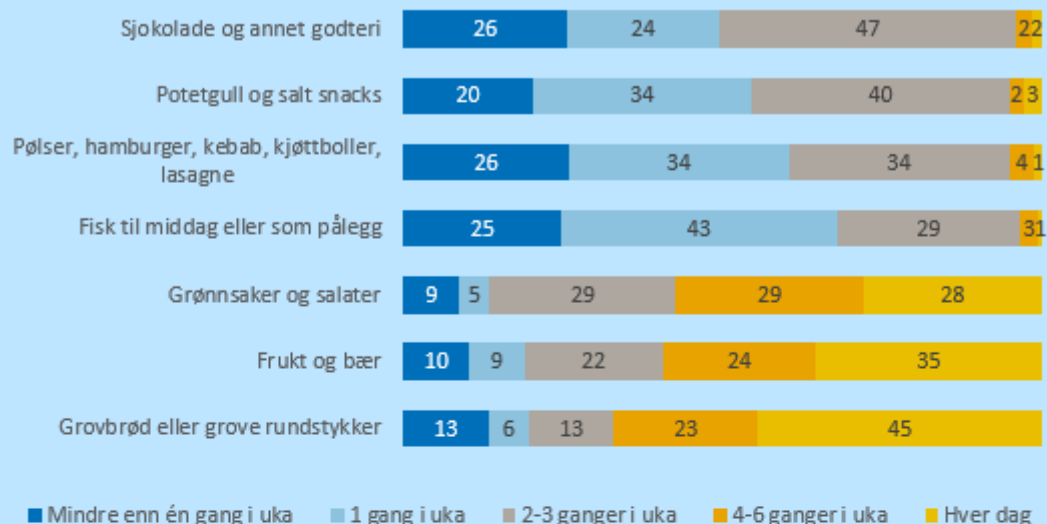
5.2 Ernæring

5.2.1 Kosthold

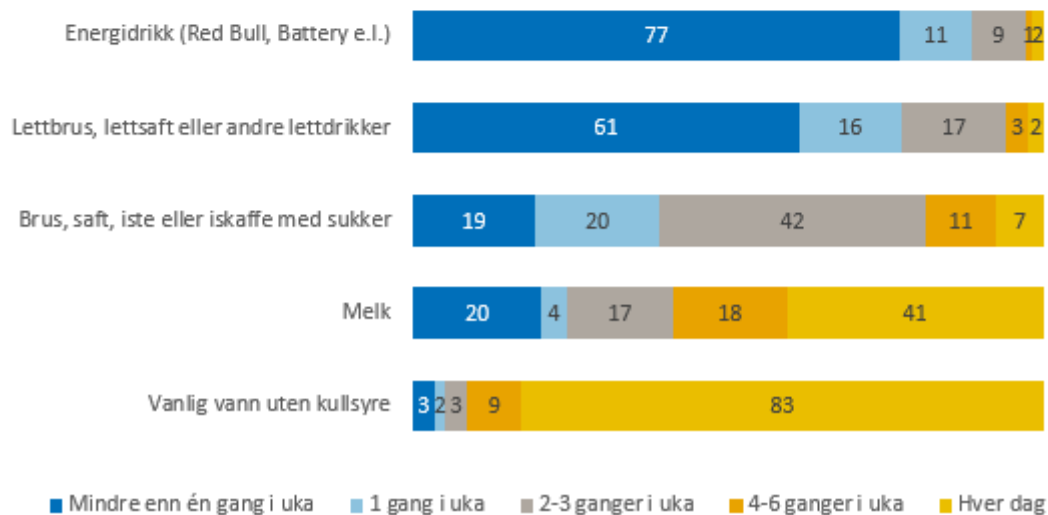
Kilde:
Ungdata 2019

Kosthold blant ungdom i Birkenes:

Hvor ofte ungdom spiser...

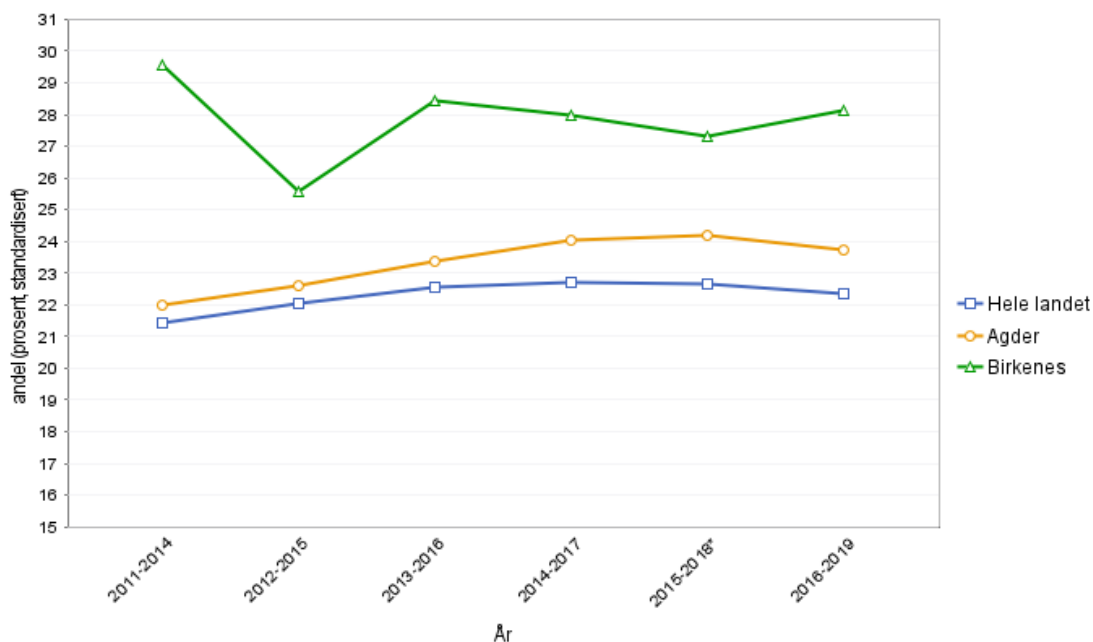
Hvor ofte ungdom drikker...

5.2.2 Overvekt og fedme

Kilde:
Kommunehelsa
statistikkbank

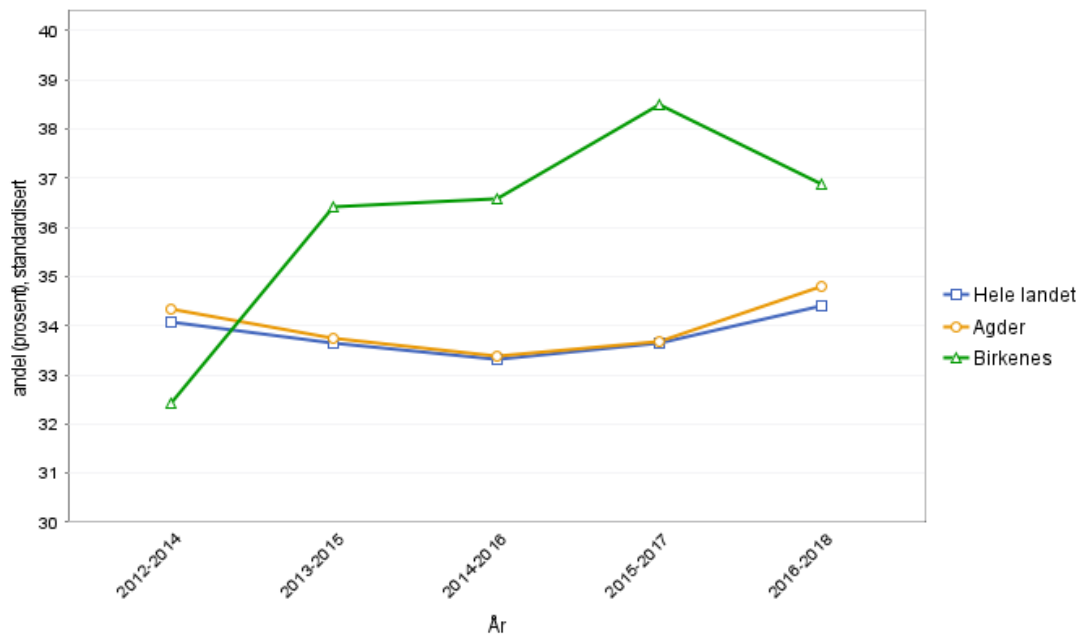
Overvekt og fedme ved sesjon:

Birkenes og Aust Agder ligger høyt på andel med overvekt på sesjon. Det er særlig menn som trekker statistikken opp.

Kilde:
Kommunehelsa
statistikkbank

Overvekt og fedme fødende kvinner:

Målt ved første svangerskapskontroll:

Statistikk fra helsestasjonen i Birkenes	8.trinn		
	ÅR	Totalt veid	Overvekt og fedme
	2016	51	20%
	2017	53	28%
	2018	53	27%

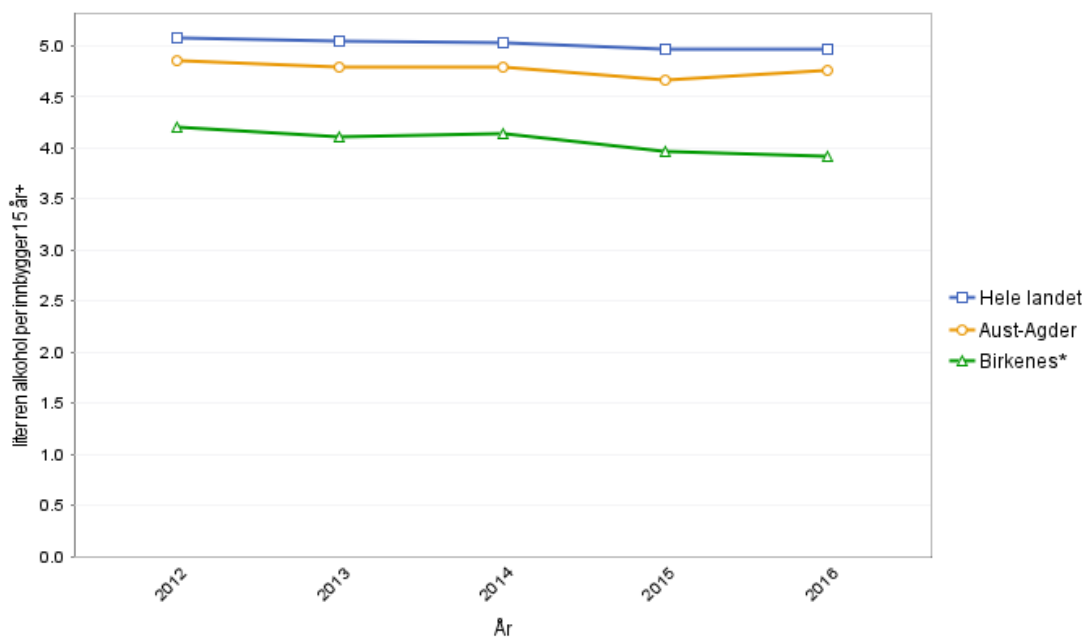
5.3 Tobakk/rusmidler

5.3.1 Alkoholkonsum, og annen rusbruk

Kilde:
Ungdata, 2019
Kommunehelsa
statistikkbank

I ungdataundersøkelsen svarer 10% i Birkenes at de har drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset det siste året. I Agst-Agder fylke og Nasjonalt er tallet 13%.

Det ble fram til 2016 registrert hvor mange liter ren alkohol som ble omsatt per innbygger i dagligvarebutikker. I 2016 var tallet 3,9 liter for Birkenes, 4,8 liter for Aust-Agder og 5 liter for hele landet.

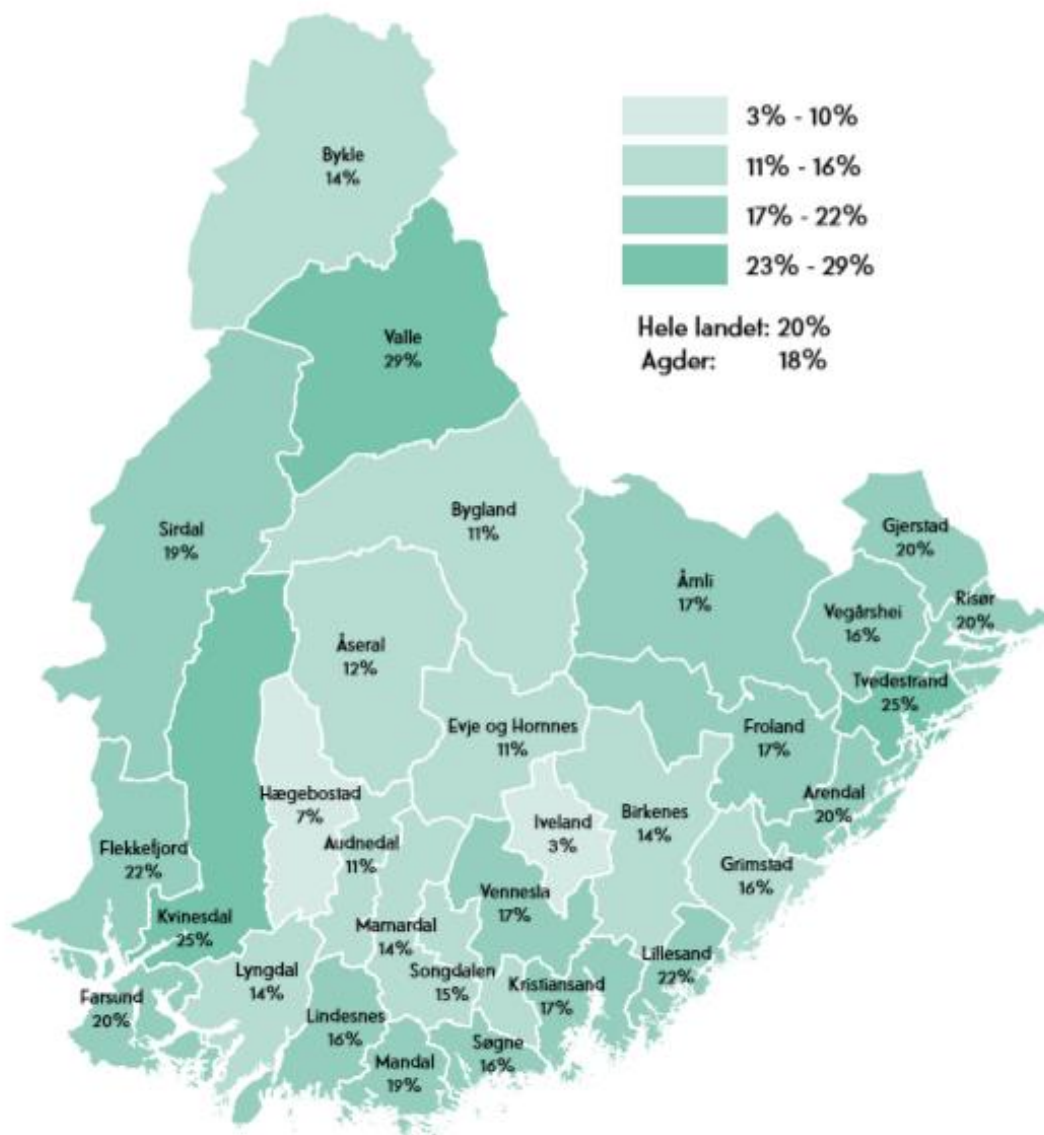
Salget av alkohol innenfor kommunegrensen sier lite om totalforbruket, blant annet fordi et ikke er Vinmonopolutsalg i kommunen. Vi regner med at utviklingen i Birkenes følger landstrendene. Disse viser en økning i forbruket hos voksne og eldre de senere årene, med en viss utflating siste år, og en nedgang i

Ungdoms alkoholbruk

Kilde:
Ungdata 2019

forbruket hos barn og unge.

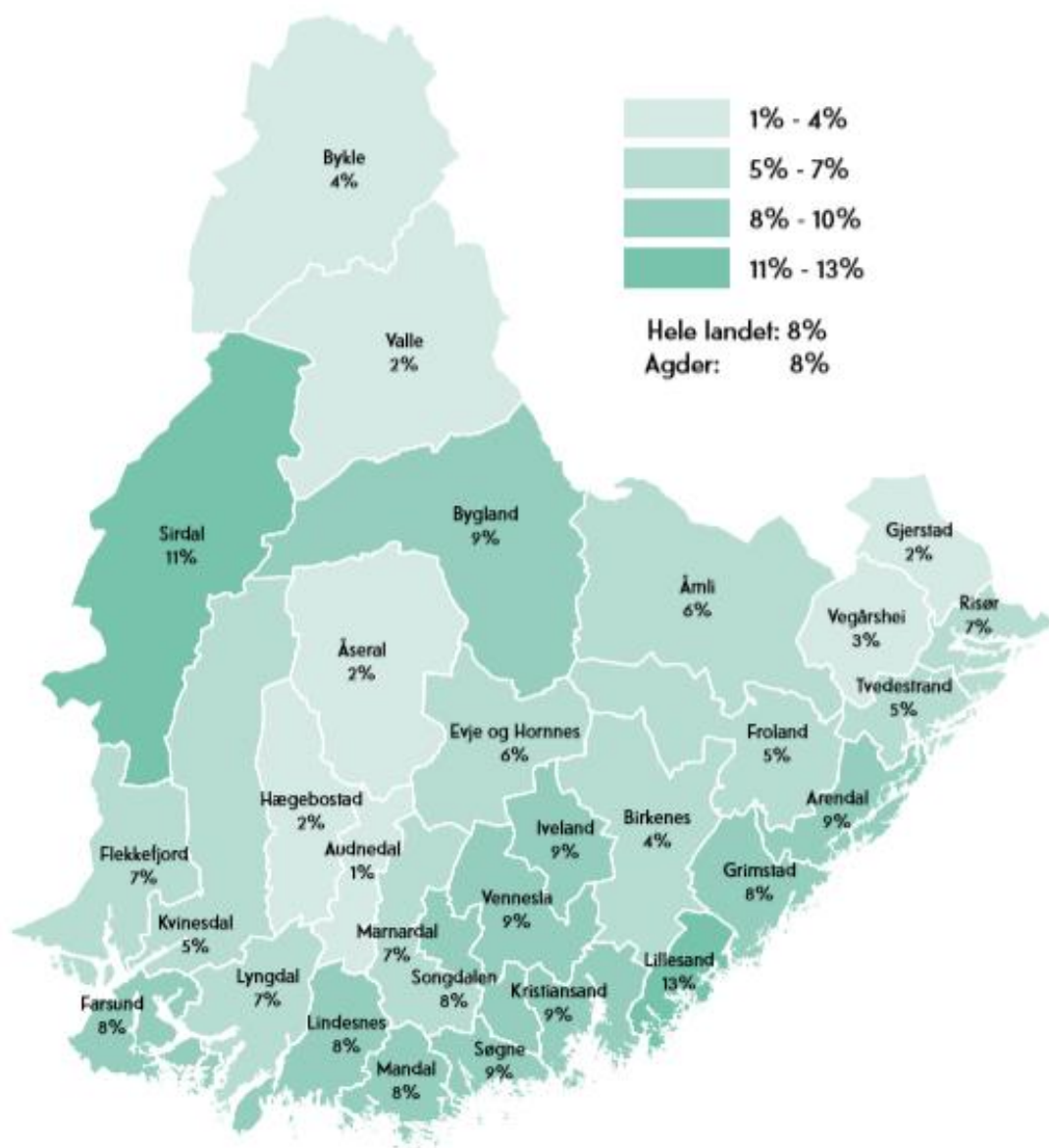
Prosentandel ungdommer bosatt i kommunen som drikker alkohol månedlig eller oftere. Agder 2019. 8. trinn-Vg3.

Har prøvd
Cannabis

Kilde:
Ungdata 2019

Prosentandel ungdommer bosatt i kommunen som noen gang har brukt
cannabis. Agder 2019. 8. trinn-Vg3.

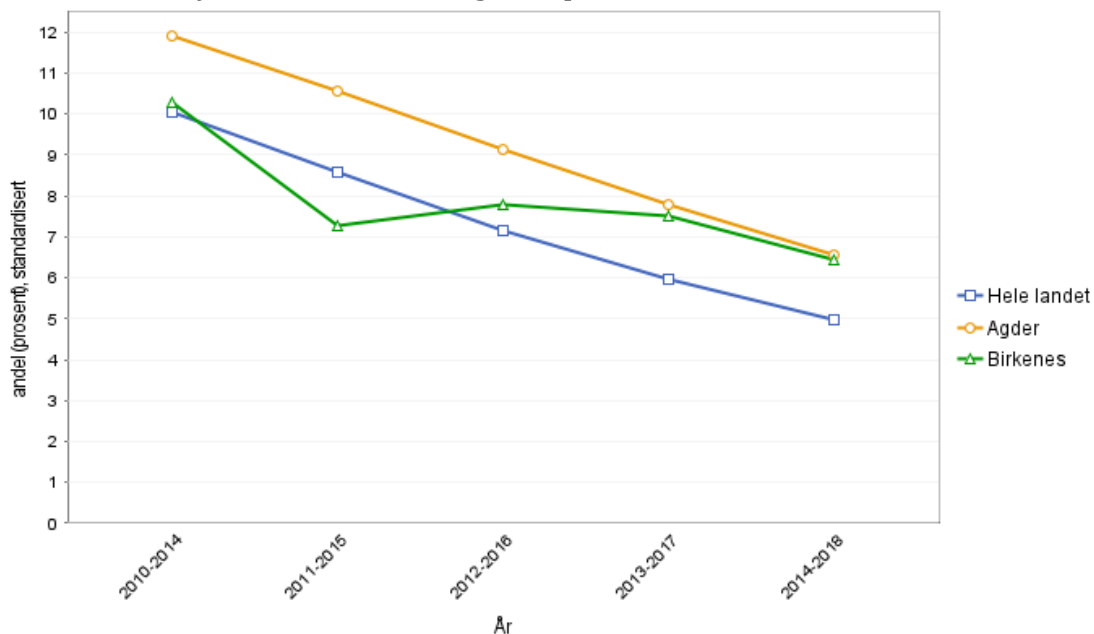

5.3.2 Tobakksbruk

Kilde: Ungdata 2019
Kommunehelsa
Statistikkbank. (gravide
kvinner)

I Birkenes svarer 88% av ungdommen at de aldri har røyket og 90 % svarer at de aldri har brukt snus. Nasjonalt er tallene 89% som aldri har røyket.
I Birkenes svarer 4% at de røyker daglig/ukentlig og 3% svarer at de snuser daglig/ukentlig. Nasjonalt er tallene 2% og 4%.

Gravide som røyker ved første svangerskapskontroll:

6.0 HELSETILSTAND

Tema/Kilde	Beskrivelse/kommentar
6.1 Forekomst av sykdommer som kan forebygges Med sykdom som kan forebygges tenkes det på Diabetes, KOLS, Hjerte og karsykdommer og Muskel og Skjelettsykdommer. Birkenes ligger rundt og litt over landsgjennomsnittet ifølge folkehelseinstituttet, dog er tallene som ligger bak denne statistikken usikre og lite representative for befolkningen og blir derfor ikke lagt inn som grunnlag i dette dokumentet. Likevel vet vi at vi har en høy andel livsstilsrelaterte sykdommer og det er derfor god grunn til å jobbe videre med dette både med behandling med særlig i et forebyggende perspektiv.	
6.1.1 Noen dødsårsaker	Som i Agderfylkene for øvrig, ligger Birkenes høyere enn landsgjennomsnittet for dødsfall på grunn av kreft og kols. Dødsfall på grunn av hjertesykdom og hjerneslag ligger noe lavere. Mye av årsaken ligger i helseatferd som ligger mange år tilbake. Tallene egner seg ikke for å anbefale andre enn generelle folkehelseiltak, spesielt redusert tobakks-og alkoholbruk.
6.1.2 Psykiske lidelser <i>Kilde: Ungdataundersøkelsen 2019</i>	Selv om de aller fleste ungdommene er fornøyd med venner og foreldre, og trives på skolen, finner vi også at en del av ungdommer sliter med depressivt stemningsleie og er plaget av ensomhet. Det er flest jenter som rapporterer om depressivt stemningsleie og ensomhet. Guttene er generelt noe mer fornøyd med ulike sider av livet enn jentene.
6.1.3 Smittsomme sykdommer	Skiller seg ikke fra landsgjennomsnittet

7.0 Folkehelseinstituttets folkehelseprofil Birkenes

FOLKEHELSEPROFIL 2020

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I KommuneHelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt utfyllende informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- Verdien for landet som helhet
- Variasjonen mellom kommunene i fylket
- De ti beste kommunene i landet

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Birkenes
Befolkning	1 Andel over 80 år	3,1	4,1	4,2	prosent	
	2 Personer som bor alene, 45 år +	22,5	24,6	25,5	prosent	
Oppvekst og levekår	3 VGS eller høyere utdanning, 30-39 år	81	79	80	prosent	
	4 Lavinntekt (husholdninger)	6,6	8,3	7,4	prosent	
	5 Inntektsulikhet, P90/P10	2,4	2,7	2,8	-	
	6 Barn av enslige forsørgere	11	15	15	prosent	
	7 Stønad til livsopphold, 20-66 år	21	20	16	prosent (a,k)	
	8 Bor trangt, 0-17 år	11	15	19	prosent	
	9 Leier bolig, 45 år +	10	11	12	prosent	
	10 Trives på skolen, 10. klasse	84	84	85	prosent (k)	
	11 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	32	26	24	prosent (k)	
	12 Frafall i videregående skole	22	20	20	prosent (k)	
	13 God drikkevannsforsyning	100	55	90	prosent	
	14 Andel tilknyttet vannverk	61	81	88	prosent	
Miljø, skader og ulvåker	15 Luftkvalitet, fint svevestøv	4,1	4,7	5,4	µg/m³	
	16 Skader, behandlet i sykehus	14,0	13,9	13,7	per 1000 (a,k)	
	17 Vold, anmeldte tilfeller	6	7,8	6,9	per 1000	
	18 Fornøyd med lokalmiljøet, Ungd. 2019	67	70	68	prosent (a,k)	
	19 Trygt i nærmiljøet, Ungdata 2019	87	85	85	prosent (a,k)	
	20 Kollektivtilbud, Ungdata 2019	49	61	63	prosent (a,k)	
	21 Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2019	71	66	65	prosent (a,k)	
	22 Ensomhet, Ungdata 2019	22	23	22	prosent (a,k)	
	23 Valgdeltakelse, 2019	65	65	65	prosent	
	24 Lite fysisk aktive, Ungd. 2019	17	14	14	prosent (a,k)	
Helse- og livsstand	25 Røyking, kvinner	6,5	6,6	5	prosent (a)	
	26 Forventet levealder, menn	79,4	79,0	79,4	år	
	27 Forventet levealder, kvinner	83,9	83,2	83,5	år	
	28 Utd.forskjeller i forventet levealder	-	5,5	4,9	år	
	29 Fornøyd med helse, Ungd. 2019	76	69	70	prosent (a,k)	
	30 Psykiske sympt./lidelser	167	173	154	per 1000 (a,k)	
	31 Overvekt og fedme, 17 år	27	24	23	prosent (k)	
	32 Hjerte- og karsykdom	17,3	16,9	17,4	per 1000 (a,k)	
	33 Antibiotikabruk, resepter (ny def.)	342	335	306	per 1000 (a,k)	
	34 Vaksinasjonsdekning, meslinger, 9 år	95,3	94,8	96,0	prosent	

Forklaring (tall viser til linjennummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert og k = kjønnsstandardisert

1. 2019, 2. 2019, i prosent av befolkningen. 3. 2018, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utdanning). 4. 2018, alle aldre, personer som bor i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal median, og brutto finanskapital under 1G. 5. 2018, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 6. 2016-2018, 0-17 år, av alle barn det betales barnetrygd for. 7. 2018, omfatter mottakere av uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, arbeidsledighetstrygd, overgangsstønad for enslige forsørgere og tiltaksmottakere (individstønad). 8. 2018, trangboddhet defineres ut ifra antall rom og kvadratmeter i boligen. 9. 2018, andelen er presentert i prosent av personer i privathusholdninger. 10. Skoleårene 2014/15-2018/19. 11. Skoleårene 2016/17-2018/19. 12. 2016-2018, omfatter elever bosatt i kommunen. 13. 2018, definert som tilfredsstillende resultater mht. E. coli og stabil levering av drikkevann. Omfatter vannverk som forsyner minst 50 personer. 14. 2018, andel av befolkningen som er tilknyttet vannverk som forsyner minst 50 personer. 15. 2018, mikrogram per kubikkmeter (µg/m³) fint svevestøv (PM2,5) som befolkningen i kommunen er utsatt for. 16. 2015-2017, inkludert forgiftninger. 17. 2017-2018, omfatter lovbrudd som politiet og påtalemyndigheten har registrert i kategorien vold og mishandling (omfatter ikke seksuallovbrudd). 18. U.skole, svært eller litt fornøyd. 19. U.skole, opplever at nærområdet er trygt på kveldstid. 20. U.skole, svært bra eller nokså bra tilbud. 21. U.skole, svarer «ja, jeg er med nå». 22. U.skole, ganske mye eller veldig mye plaget. 23. Kommunestyrevalget. 24. U.skole, fysisk aktiv (svett og andpusten) mindre enn én gang i uken. 25. 2014-2018, fødende som oppga at de røykte i begynnelsen av svangerskapet, oppgitt i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 26./27. 2004-2018, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 28. 2003-2017, vurdert etter forskjellen i forventet levealder ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 29. U.skole, svært eller litt fornøyd. 30. 2016-2018, 0-74 år, brukere av primærhelsetjenestene fastlege og legevaktt. 31. 2015-2018, KMI som tilsvarende over 25 kg/m², basert på høyde og vekt oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 32. 2016-2018, omfatter innlagte på sykehus og/eller døde. 33. 2018, 0-79 år, utleveringer av antibiotika ekskl. metenamin på resept. 34. 2014-2018. Datakilder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Norsk pasientregister, Ungdataundersøkelsen fra Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet, Utdanningsdirektoratet, Vernepliktsverket, Vannverksregisteret, Medisinsk fødselsregister, Hjerte- og karregisteret, Primærhelsetjenestene fastlege og legevaktt (KURH-databasen i Helsedirektoratet), Reseptregisteret, Kreftregisteret, Meteorologisk institutt, Valgdirektoratet og Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK. For mer informasjon, se <http://khs.fhi.no>.

